

Εύθραυστη σταθεροποίηση;

8 Φεβρουαρίου 2016

	σελ.
Βασικοί δείκτες	2
ΑΕΠ	3
Οικονομικό κλίμα	4
Οικονομική συγκυρία	5
Απασχόληση	6
Τιμές - Αμοιβές	7
Χρηματοδότηση	8
Δημοσιονομικά στοιχεία	9
Ανταγωνιστικότητα	10
Περιβάλλον	11
Γεωργία – κτηνοτροφία	12
Βιομηχανία	13
Κατασκευές	15
Αγορά ακινήτων	16
Λιανικό εμπόριο	17
Υπηρεσίες	18
Εξαγωγές	19
Τουρισμός	20
Μεταφορές	21
Ναυτιλία	22

Η τάση σταθεροποίησης της οικονομικής δραστηριότητας, που διαμορφώθηκε τους δύο τελευταίους μήνες του 2015, συνεχίζεται και τον Ιανουάριο του 2016, με το επιχειρηματικό κλίμα να παρουσιάζει βελτίωση, παραμένοντας όμως σε σχετικά χαμηλό επίπεδο. Την ίδια ώρα, διάφορες προκλήσεις θέτουν σε κίνδυνο τη σταθερότητα αυτή, καθώς καθυστερεί η ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης του προγράμματος προσαρμογής, αφού δεν έχουν ακόμα αντιμετωπιστεί τα θέματα του ασφαλιστικού και των «κόκκινων δανείων». Αυτό εντείνει την ανησυχία στην αγορά, όπως εκφράζεται εν μέρει με την επιδείνωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης και των λιανικών πωλήσεων. Επιπρόσθετα, η έλλειψη ρευστότητας και η χαμηλή ζήτηση, εξακολουθούν να ασκούν πιέσεις στην οικονομική δραστηριότητα και ενέχουν τον κίνδυνο να βλάψουν την ανάκαμψη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Πιο αναλυτικά:

- Σημαντική βελτίωση κατέγραψε τον Ιανουάριο του 2016 ο δείκτης οικονομικού κλίματος, ο οποίος κινείται ανοδικά από τον περασμένο Αύγουστο, όταν είχε σημειωθεί πτώση ρεκόρ μετά την επιβολή των capital controls. Η άνοδος του οικονομικού κλίματος οφείλεται στη βελτίωση των προσδοκιών σε όλους τους τομείς και ιδίως στις υπηρεσίες. Παρόλα αυτά, ο δείκτης παραμένει σε επίπεδο χαμηλότερο από εκείνο που βρισκόταν τον Ιανουάριο του 2015 (στις 91,6 μονάδες έναντι 95,9 μονάδες πέρυσι).
- Σημάδια σταθεροποίησης, στο επίπεδο των 50 μονάδων, εμφανίζει ο δείκτης υπευθύνων προμηθειών στη μεταποίηση (PMI) τον Ιανουάριο του 2016, με ενθαρρυντικό στοιχείο το γεγονός ότι ο ρυθμός με τον οποίο αυξήθηκαν οι θέσεις εργασίας στη βιομηχανία, αν και χαμηλός, ήταν ο ταχύτερος που έχει καταγραφεί από τον Ιούλιο του 2007. Παρόλα αυτά, οι νέες παραγγελίες παρουσίασαν περαιτέρω μείωση, όπως και οι νέες παραγγελίες εξαγωγών.
- Στον τομέα της απασχόλησης, τον Δεκέμβριο του 2015 σημειώθηκε θετική καθαρή ροή μισθωτής εργασίας (+7.826 θέσεις εργασίας), ενώ για το σύνολο του 2015 καταγράφηκε αύξηση της μισθωτής απασχόλησης (+99.700 άτομα), αποτελώντας τη δεύτερη καλύτερη επίδοση από το 2001 και την τρίτη συνεχή καθαρή αύξηση απασχόλησης μετά τα 6 χρόνια πτώσης (2006-2012).
- Ο τουρισμός συνεχίζει και τον Νοέμβριο του 2015 να επιδεικνύει θετικές επιδόσεις. Παρά τη μείωση των αφίξεων (-4%), οι ταξιδιωτικές εισπράξεις παρουσίασαν σημαντικό άνοδο (+16%), γεγονός το οποίο οφείλεται στην αύξηση της μέσης δαπάνης ανά ταξίδι (+22,6%). Συνολικά, κατά το διάστημα Ιαν – Νοε 2015 οι ταξιδιωτικές εισπράξεις ανήλθαν στα €14 δισ. περίπου, παρουσιάζοντας αύξηση 5,9% σε σύγκριση με πέρυσι, ενώ οι αφίξεις αυξήθηκαν κατά 7,5%.
- Οι εξαγωγές αγαθών ανακάμπτουν τον Δεκέμβριο του 2015 (+2,7% εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών), παρουσιάζοντας αξιοσημείωτη άνοδο στο σύνολο του έτους (+8,2%). Παράλληλα βελτίωση σημειώθηκε στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών τον Νοέμβριο του 2015, (μείωση ελλείμματος κατά €278,4 εκατ.), κυρίως ως αποτέλεσμα της υποχώρησης των καθαρών πληρωμών για καύσιμα, ενώ οι καθαρές πληρωμές για αγορές πλοίων ήταν αυξημένες σε σχέση με το Νοέμβριο του 2014. Κατά το διάστημα Ιαν – Νοε 2015, οι εισπράξεις από εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα και πλοία αυξήθηκαν κατά +4,6%, αν και μετά την επιβολή των capital controls εμφανίζεται μείωση, ενώ οι αντίστοιχες εισαγωγές μειώθηκαν κατά -0,9% (μετά τον Ιούλιο, -10%).
- Η ροή χρηματοδότησης των επιχειρήσεων ήταν θετική τον Δεκέμβριο του 2015 (+€411 εκατ.) για πρώτη φορά μετά από την επιβολή των capital controls, ενώ ενθαρρυντικό είναι επίσης το γεγονός ότι οι καταθέσεις των νοικοκυριών παρουσίασαν αύξηση (+€1.452 εκατ.) για πρώτη φορά έπειτα από 12 μήνες συνεχόμενης εκροής καταθέσεων. Ωστόσο, η αύξηση αυτή οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην πίστωση αγροτικών επιδοτήσεων (€1,3 δισ.) και την καταβολή του δώρου Χριστουγέννων στον ιδιωτικό τομέα.
- Οι όροι εμπορίου στη γεωργία παρουσιάζουν βελτίωση, καθώς συνεχίζεται για 28ο μήνα η μείωση των τιμών εισροών τον Νοέμβριο του 2015 (-2,2% Ιαν – Νοε 2015), την ώρα που οι τιμές εκροών (αγροτικών προϊόντων) αυξάνονται για 12ο συνεχόμενο μήνα (+5,4% Ιαν – Νοε 2015). Εξάλλου, σύμφωνα με τους εθνικούς λογαριασμούς, το καθαρό εισόδημα των αγροτών αυξήθηκε κατά +5,4%, έναντι μείωσης κατά -8,8% το 2013, όταν οι φόροι παραγωγής αυξήθηκαν σημαντικά (+68%).

Από την άλλη πλευρά:

- Παρά τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος, η καταναλωτική εμπιστοσύνη υποχωρεί τον Ιανουάριο του 2016 σε επίπεδο 15 μονάδων χαμηλότερο από το αντίστοιχο περυσινό (στις -63,9 μονάδες έναντι -49,3 πέρυσι), αποτυπώνοντας την έντονη ανησυχία των νοικοκυριών σχετικά με την εξέλιξη του εισοδήματος και της οικονομικής τους κατάστασης το επόμενο διάστημα.
- Πτωτικά κινήθηκαν οι λιανικές πωλήσεις τον Νοέμβριο του 2015, με τον δείκτη όγκου να υποχωρεί σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2014 (-4,5% ή -3,5% εξαιρουμένων των καταστημάτων καυσίμων), κυρίως στα μεγάλα καταστήματα τροφίμων (-7,1%) και στα πολυκαταστήματα (-5,1%). Θετικά ωστόσο κινούνται οι πωλήσεις στα καταστήματα ένδυσης και υπόδησης (+4,9%) και στα καταστήματα βιβλίων/χαρτικών/ειδών δώρων (+4,7%), τα οποία περιλαμβάνουν και την κατηγορία προϊόντων πληροφορικής/ηλεκτρονικών. Σε επίπεδο 11μήνου (Ιαν – Νοε 2015), καταγράφεται πτώση -1,7% (-0,6% εξαιρουμένων των καταστημάτων καυσίμων), έναντι αύξησης +0,3% (+1,0% εξαιρουμένων των καταστημάτων καυσίμων) κατά το πρώτο 6μηνο του 2015.
- Υποχώρηση, για 5ο συνεχόμενο μήνα, παρουσιάζει η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα τον Οκτώβριο του 2015 (-37,9%), αντιστρέφοντας τη θετική πορεία των πρώτων μηνών του έτους που σημειώθηκε κυρίως σε τουριστικές περιοχές. Συνολικά το διάστημα Ιαν – Οκτ 2015 η μεταβολή είναι αρνητική κατά -6,4%.

Τα παραπάνω στοιχεία δείχνουν ότι η κατάσταση της οικονομίας βελτιώνεται, παραμένοντας όμως σε μια εύθραυστη ισορροπία. Η εικόνα αυτή προκύπτει και από τις χειμερινές προβλέψεις της ΕΕ, οι οποίες πλέον κάνουν λόγο για λιγότερο έντονη ύφεση (0% το 2015 και -0,7% το 2016) σε σχέση με τις προηγούμενες εκτιμήσεις της, ενώ προβλέπεται ανάπτυξη από το Β' 6μηνο του τρέχοντος έτους. Προκειμένου να απομακρυνθεί πλήρως ο κίνδυνος μιας νέας διατάραξης της σταθερότητας που έχει επιτευχθεί μέχρι τώρα, είναι αναγκαία η ταχύτερη υλοποίηση του προγράμματος προσαρμογής, για το οποίο σύμφωνα με υπολογισμούς του ΣΕΒ, προκύπτει ότι μόνο στο 35% των δράσεων που περιλαμβάνει έχει σημειωθεί ουσιαστική ή μερική πρόοδος υλοποίησης.

Μιχάλης Μασουράκης

Chief Economist

E: mmassourakis@sev.org.gr

T: +302115006104

Μιχάλης Μητσόπουλος

Senior Advisor

E: mmitsopoulos@sev.org.gr

T: +302115006157

Θανάσης Πρίντσιπας

Associate Advisor

E: printsipas@sev.org.gr

T: +302115006176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Βασικοί οικονομικοί δείκτες

Οικονομικό κλίμα	2015/2014 Δεκ / Δεκ	2016/2015 Ιαν / Ιαν
Οικονομικό κλίμα	↓ 87,6 / 99,6	↓ 91,6 / 95,9
Καταναλωτική εμπιστοσύνη	↓ -61,1 / -53,9	↓ -63,9 / -49,3
% που προβλέπει επιδείνωση της οικονομικής τους κατάστασης	60% / 63%	70% / 53%
% που προβλέπει επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας	80% / 66%	76% / 54%
% που θεωρεί απίθανο να αποταμιεύσει	90% / 91%	90% / 90%
% που προβλέπει αύξηση της ανεργίας	80% / 66%	77% / 57%

Απασχόληση, Ανεργία, Μισθοί, Τιμές	2014	2015	Περίοδος
Απασχόληση (μεταβολή περιόδου, εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	+61.093 άτομα	+93.683 άτομα	Ιαν – Οκτ
Απασχόληση (μεταβολή μήνα, εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	-5.904 άτομα	-2.191 άτομα	Οκτώβριος
Εγγεγραμμένοι άνεργοι (μεταβολή περιόδου)	-1.283 άτομα	+677 άτομα	Ιαν – Δεκ
Εγγεγραμμένοι άνεργοι (μεταβολή μήνα)	+3.608 άτομα	+14.494 άτομα	Δεκέμβριος
Καθαρές προσλήψεις (μεταβολή περιόδου)	99.122 άτομα	99.700 άτομα	Ιαν – Δεκ
Καθαρές προσλήψεις (μεταβολή μήνα)	-834 άτομα	7.826 άτομα	Δεκέμβριος
Ποσοστό ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	26,0%	24,5%	Οκτώβριος
Μέσο ποσοστό περιόδου (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	26,7%	25,1%	Ιαν – Οκτ
Δείκτης μισθών (σύνολο οικονομίας, σταθερές τιμές, με εποχ. διόρθωση)	2,4%	4,7%	Γ' 3μηνο
Μέσο ποσοστό περιόδου (σταθερές τιμές, με εποχ. διόρθωση)	0,1%	2,5%	Ιαν – Σεπ
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	-2,6%	-0,2%	Δεκέμβριος
Μέσο ποσοστό περιόδου	-1,3%	-1,7%	Ιαν – Δεκ

ΑΕΠ	Μεταβολή 2014/2013	Μεταβολή 2015/2014	Περίοδος	Μεταβολή 2015/2014	
				Γ' 3μηνο	Β' 3μηνο
ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές)	0,6%	0,1%	Ιαν – Σεπ	-1,1%	0,9%
Ιδιωτική κατανάλωση	0,6%	0,9%	Ιαν – Σεπ	0,3%	1,8%
Επενδύσεις σε κατοικίες	-52,3%	-25,1%	Ιαν – Σεπ	-34,3%	-8,3%
Επενδύσεις σε κατασκευές (πλην κατοικιών)	5,1%	-13,1%	Ιαν – Σεπ	-13,1%	-12,7%
Επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό	5,3%	4,1%	Ιαν – Σεπ	-15,5%	7,5%
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	6,4%	-2,5%	Ιαν – Σεπ	-11,4%	1,4%
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	5,1%	-5,0%	Ιαν – Σεπ	-19,9%	-3,5%

Βασικοί βραχυχρόνιοι δείκτες	Μεταβολή 2014/2013	Μεταβολή 2015/2014	Περίοδος	Μεταβολή 2015/2014	Περίοδος
Βιομηχανική παραγωγή	-1,9%	0,1%	Ιαν – Νοε	1,8%	Νοέμβριος
Μεταποίηση (χωρίς πετρελαιοειδή)	0,4%	1,0%	Ιαν – Νοε	0,8%	Νοέμβριος
Παραγωγή στις κατασκευές	14,1%	1,2%	Ιαν – Σεπ	-29,5%	Γ' 3μηνο
Κτίρια	-5,5%	9,8%	Ιαν – Σεπ	-15,1%	Γ' 3μηνο
Έργα πολιτικού μηχανικού	33,4%	-4,9%	Ιαν – Σεπ	-37,7%	Γ' 3μηνο
Ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα (όγκος σε μ³)	-3,0%	-6,7%	Ιαν – Οκτ	-38,2%	Οκτώβριος
Λιανικές πωλήσεις (όγκος)	-0,1%	-2,1%	Ιαν – Νοε	-4,5%	Νοέμβριος
Χωρίς καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων	-0,2%	-1,2%	Ιαν – Νοε	-3,5%	Νοέμβριος
Άδειες κυκλοφορίας αυτοκινήτων	30,2%	13,5%	Ιαν – Δεκ	7,0%	Δεκέμβριος
Έσοδα δημοσίου από τέλη κινητής τηλεφωνίας	-6,4%	-2,1%	Ιαν – Νοε	111,4%	Νοέμβριος
Εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα (ΕΛΣΤΑΤ, σε τρεχ. τιμές)	0,2%	8,2%	Ιαν – Δεκ	+2,7%	Δεκέμβριος
Τουρισμός – εισπράξεις	10,3%	5,9%	Ιαν – Νοε	16,0%	Νοέμβριος
Μεταφορές – εισπράξεις	8,6%	-22,1%	Ιαν – Νοε	-40,9%	Νοέμβριος
Λοιπές υπηρεσίες* – εισπράξεις	19,9%	-17,7%	Ιαν – Νοε	-21,0%	Νοέμβριος
Εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση (ταξιδιώτες)	22,7%	7,5%	Ιαν – Νοε	-4,0%	Νοέμβριος

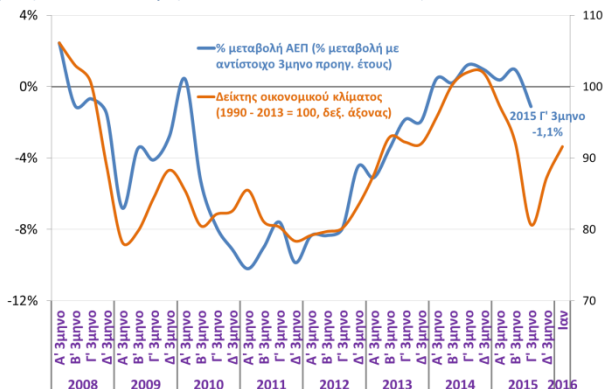
Οικονομικές Προβλέψεις ΕΕ (Χειμώνας 2016)	Ελλάδα				Ευρωζώνη			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Πραγματική μεταβολή ΑΕΠ (% μεταβολή)	0,7	0,0	-0,7	2,7	0,9	1,6	1,7	1,9
Συνολικές επενδύσεις (% μεταβολή)	-2,8	-8,4	-3,7	12,8	1,3	2,3	2,8	4,2
Απασχόληση (% μεταβολή)	0,1	1,4	0,9	2,0	0,6	1,1	1,0	1,0
Ποσοστό ανεργίας (%)	26,5	25,1	24,0	22,8	11,6	11,0	10,5	10,2
Δείκτης τιμών καταναλωτή (% μεταβολή)	-1,4	-1,1	0,5	0,8	0,4	0,0	0,5	1,5
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% του ΑΕΠ)	-3,0	-1,8	-1,4	-0,9	3,0	3,7	3,6	3,4
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	-3,6	-7,6	-3,4	-2,1	-2,6	-2,0	-1,9	-1,6
Ακαθάριστο χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	178,6	179,0	185,0	181,8	94,5	93,5	92,7	91,3

Πηγή: IOBE, ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ, Υπ. Απασχόλησης, DG ECFIN, ΕΕ

* περιλαμβάνονται δραστηριότητες κατασκευαστικών επιχειρήσεων στο εξωτερικό, εξαγωγές λογισμικού, τεχνολογίας κλπ

ΑΕΠ

Μεταβολή ΑΕΠ (εποχικά διορθωμένα στοιχεία) και οικονομικό κλίμα (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015, ΙΟΒΕ, Ιαν. 2016)

Σε αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης (-1,1%) επέστρεψε η ελληνική οικονομία το Γ' 3μηνο του 2015, έπειτα από έξι συνεχόμενα 3μηνα θετικής μεταβολής του ΑΕΠ. Το διάστημα Ιαν – Σεπ 2015 προκύπτει ύφεση -0,07%, ενώ οι τελευταίες προβλέψεις κάνουν λόγο για μηδενική ανάπτυξη στο σύνολο του έτους.

Επενδύσεις

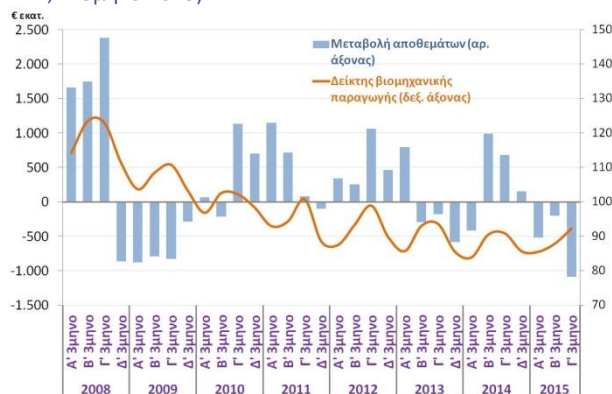
(ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

Η ανοδική τάση των επενδύσεων που είχε διαμορφωθεί από το 2014 (ιδίως το Β' και Γ' 3μηνο) έχει αντιστραφεί από το Β' 3μηνο του 2015, ενώ το Γ' 3μηνο σημειώνεται πτώση -12,9%. Μείωση παρατηρείται σε όλες τις κατηγορίες, με εντονότερη στις επενδύσεις σε κατοικίες (-34,3%).

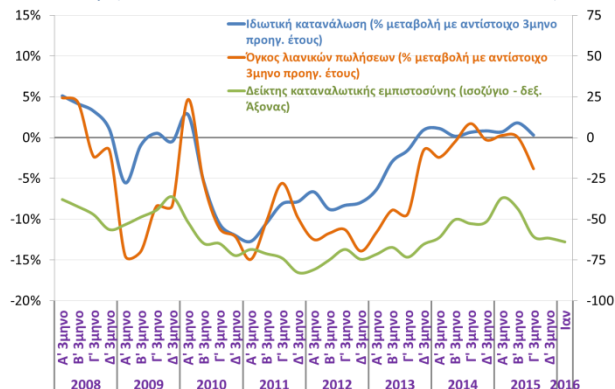
Μεταβολή αποθεμάτων (τρέχουσες τιμές, € εκατ.)

(ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

Η δραματική μείωση των εισαγωγών το Γ' 3μηνο του 2015 είχε ως αποτέλεσμα την υποχώρηση των αποθεμάτων κατά -€1,4 δισ. (σύμφωνα με τα εποχικά διορθωμένα στοιχεία), συμβάλλοντας αρνητικά στη μεταβολή του ΑΕΠ.

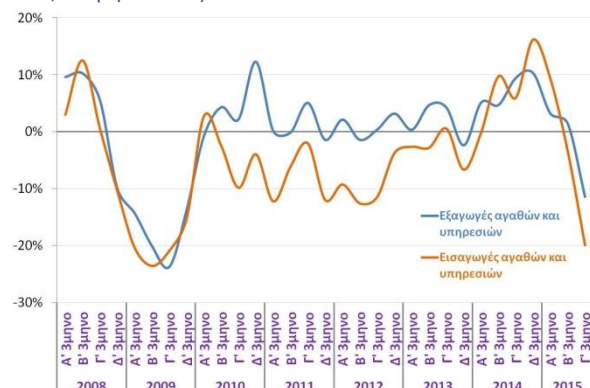
Ιδιωτική κατανάλωση, λιανικές πωλήσεις, καταναλ. εμπιστοσύνη (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015, ΕΛΣΤΑΤ, Οκτ. 2015, ΙΟΒΕ, Ιαν. 2016)

Αποδυναμώνεται ο ρυθμός αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης το Γ' 3μηνο του 2015 (+0,3% έναντι +1,8% το προηγούμενο 3μηνο), ακολουθώντας τη σημαντική υποχώρηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης και των λιανικών πωλήσεων.

Καθαρές εξαγωγές

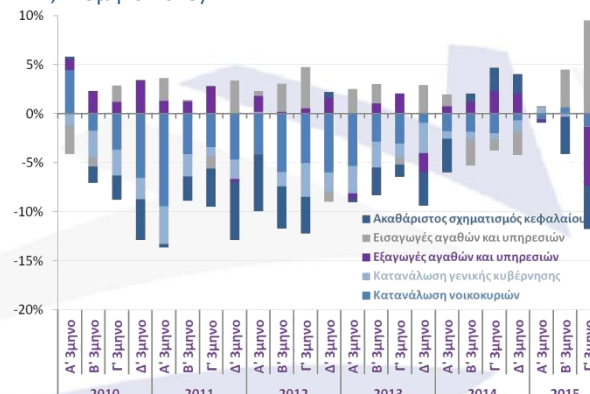
(ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

Η πτώση των εισαγωγών και των εξαγωγών είναι δραματική το Γ' 3μηνο του 2015. Σε αυτό συνέβαλε αφενός η πτώση τιμών πετρελαίου και αφετέρου η επιβολή των capital controls, η οποία αποθαρρύνει τις εισπράξεις κυρίως από τη ναυτιλία και από τις εξαγωγικές επιχειρήσεις.

Συμβολή στην αύξηση του ΑΕΠ (τρέχουσες τιμές)

(ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

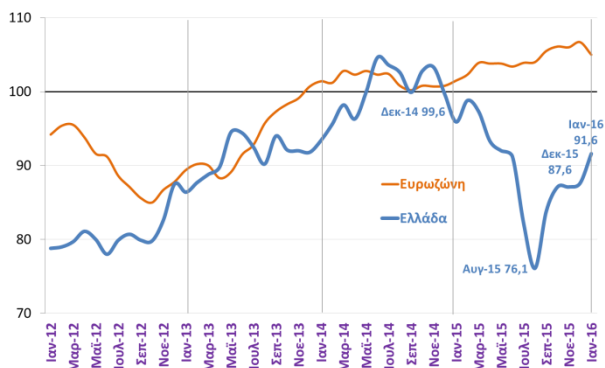

Αρνητική συμβολή στη μεταβολή του ΑΕΠ το Γ' 3μηνο (σε τρέχουσες τιμές) είχε κυρίως η πτώση των επενδύσεων, ενώ η συμβολή των καθαρών εξαγωγών ήταν θετική, λόγω της μεγάλης υποχώρησης των εισαγωγών.

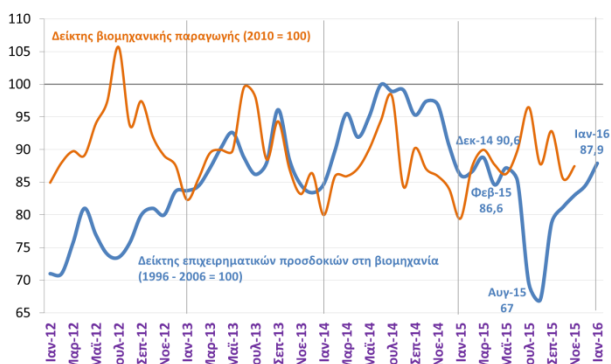
Οικονομικό κλίμα

Δείκτης οικονομικού κλίματος - Ελλάδα και Ευρωζώνη
(DG ECFIN - IOBE, Ιαν. 2016)

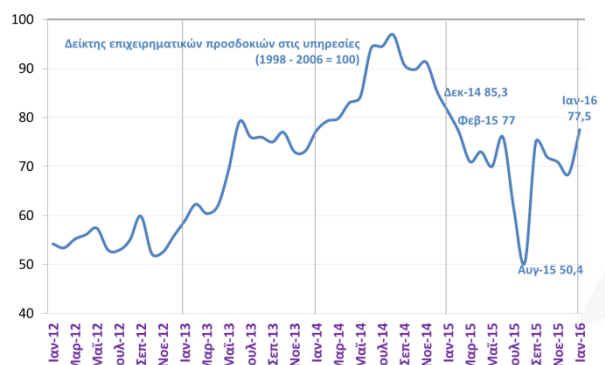
Σημαντική βελτίωση παρουσίασε ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Ιανουάριο του 2016, ο οποίος κινείται ανοδικά από τον περασμένο Αύγουστο, όταν είχε σημειωθεί πτώση ρεκόρ μετά την επιβολή των capital controls. Παρόλα αυτά, ο δείκτης παραμένει σε επίπεδο χαμηλότερο από εκείνο του Ιανουαρίου του 2015 (στις 91,6 μονάδες έναντι 95,9 μονάδες πέρυσι).

Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία - Ελλάδα
(IOBE, Ιαν. 2016)

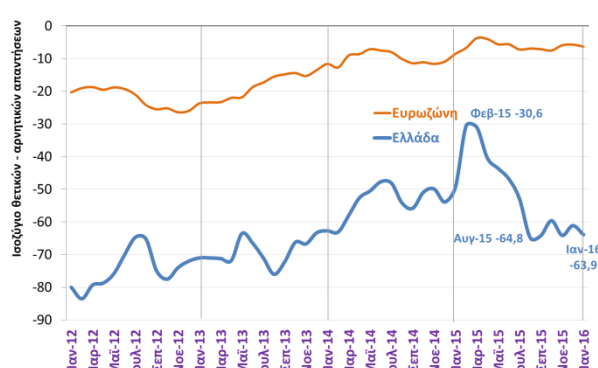
Βελτίωση παρουσιάζουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στη βιομηχανία για 5^ο συνεχόμενο μήνα τον Ιανουάριο του 2016, ως αποτέλεσμα των περιορισμού των αρνητικών εκτιμήσεων για τη ζήτηση και τις νέες παραγγελίες.

Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις υπηρεσίες - Ελλάδα
(IOBE, Ιαν. 2016)

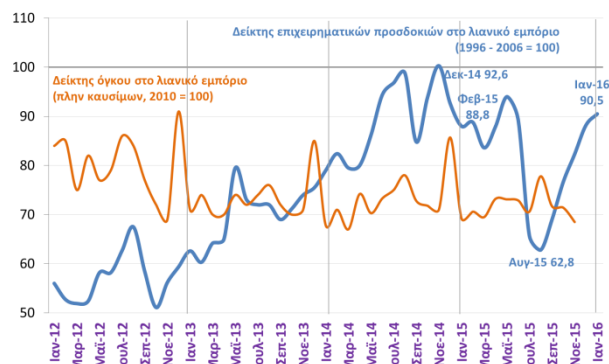
Μικρή βελτίωση παρουσιάζουν οι προσδοκίες στις υπηρεσίες τον Ιανουάριο του 2016, με τον σχετικό δείκτη να κερδίζει το χαμένο έδαφος από την επιβολή των capital controls. Οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων και για τη ζήτηση αμβλύνονται ενώ καταγράφεται θετικό ισοζύγιο στις προβλέψεις για την εξέλιξη της.

Δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης - Ελλάδα και Ευρωζώνη
(DG ECFIN - IOBE, Ιαν. 2016)

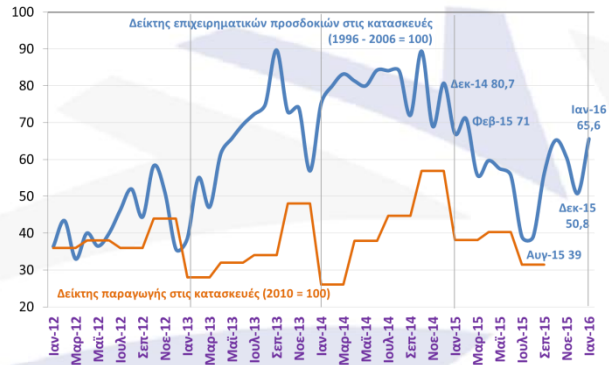
Η καταναλωτική εμπιστοσύνη υποχωρεί τον Ιανουάριο του 2016 σε επίπεδο 15 μονάδων χαμηλότερο από το αντίστοιχο περυσινό (στις -63,9 μονάδες έναντι -49,3 πέρυσι), αποτυπώνοντας την έντονη ανησυχία των νοικοκυριών σχετικά με την εξέλιξη του εισοδήματος και της οικονομικής τους κατάστασης το επόμενο διάστημα.

Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο λιανικό εμπόριο - Ελλάδα
(IOBE, Ιαν. 2016)

Περαιτέρω βελτίωση σημειώνουν οι προσδοκίες και στο λιανικό εμπόριο τον Ιανουάριο του 2016, με τον δείκτη να επιστρέφει σε επίπεδο υψηλότερο από του Ιανουαρίου 2015. Οι θετικές προβλέψεις για την εξέλιξη των πωλήσεων ενισχύονται, ενώ οι προσδοκίες απασχόλησης παραμένουν αμετάβλητες.

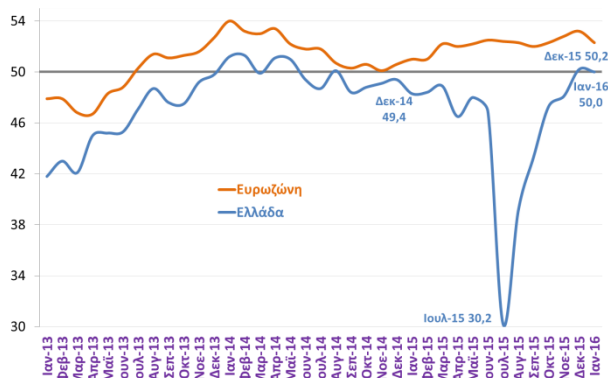
Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις κατασκευές - Ελλάδα
(IOBE, Ιαν. 2016)

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις κατασκευές ανακάμπτουν τον Ιανουάριο του 2016, καταγράφοντας βελτίωση στα σχετικά ισοζύγια τόσο στα δημόσια έργα όσο και στις ιδιωτικές κατασκευές, με σημαντική ενίσχυση του ποσοστού που προβλέπει άνοδο της απασχόλησης.

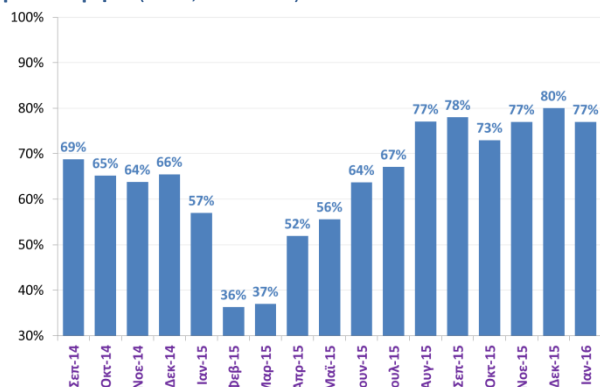
Οικονομική συγκυρία

Δείκτης υπευθύνων προμηθειών (PMI) στη μεταποίηση (Markit, Ιαν. 2016)

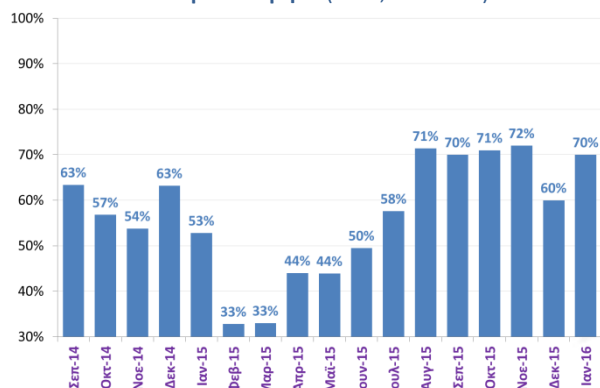
Σημάδια σταθεροποίησης στο επίπεδο των 50 μονάδων εμφανίζει ο δείκτης PMI στη μεταποίηση τον Ιανουάριο του 2016. Οι συνθήκες λειτουργίας των επιχειρήσεων παρέμειναν αμετάβλητες σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, όμως οι νέες παραγγελίες παρουσίασαν περαιτέρω μείωση καταδεικνύοντας ότι οι επιχειρήσεις εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα.

Ποσοστό νοικοκυριών που εκτιμούν ότι η ανεργία θα αυξηθεί το επόμενο 12μηνο (ΙΟΒΕ, Ιαν. 2016)

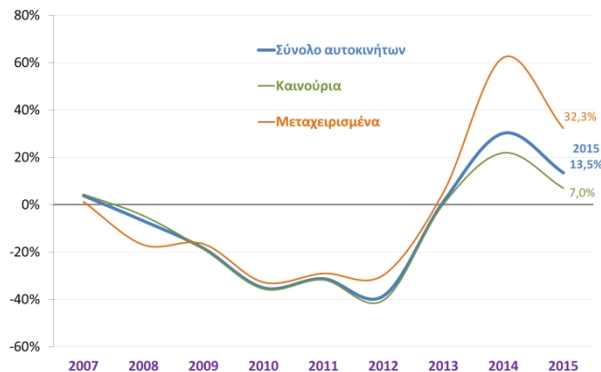
Οι προβλέψεις των νοικοκυριών για την εξέλιξη της ανεργίας τους επόμενους 12 μήνες βελτιώνονται οριακά, με το ποσοστό αυτών που προβλέπει άνοδο να ανέρχεται σε 77%. Ωστόσο, σε σύγκριση με τους πρώτους μήνες του 2015 το ποσοστό αυτό είναι σημαντικά υψηλότερο.

Ποσοστό νοικοκυριών που εκτιμά ότι η οικονομική τους κατάσταση θα επιδεινωθεί το επόμενο 12μηνο (ΙΟΒΕ, Ιαν. 2016)

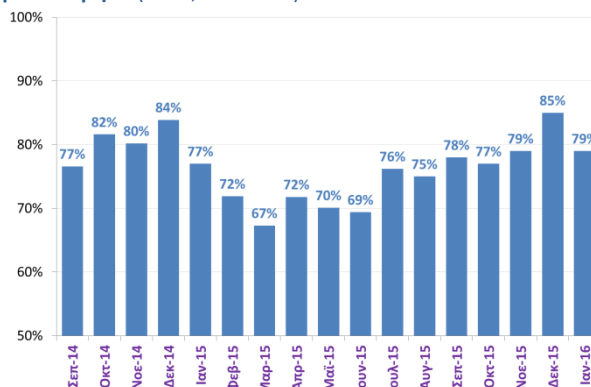
Οι εκτιμήσεις των νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση το επόμενο διάστημα επιδεινώνονται σημαντικά, ως αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων για τις αλλαγές στο ασφαλιστικό σύστημα, οι οποίες έχουν αντίκτυπο στις προβλέψεις των νοικοκυριών για το εισόδημά τους.

Ετήσια % μεταβολή νέων αδειών κυκλοφορίας αυτοκινήτων (ΕΛΣΤΑΤ, Δεκ. 2015)

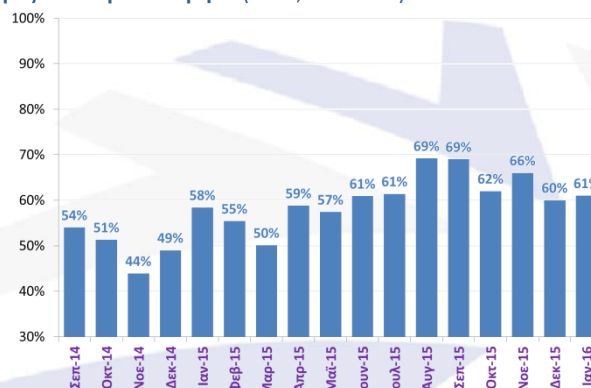
Περαιτέρω αύξηση παρουσίασε ο αριθμός των αυτοκινήτων που κυκλοφόρησαν για πρώτη φορά τον Δεκέμβριο του 2015 (+7%). Συνολικά κατά το 2015 εμφανίζεται άνοδος +13,5%, γεγονός στο οποίο συνέβαλε θετικά η αύξηση του τουρισμού.

Ποσοστό νοικοκυριών που θεωρεί άπιθανο να αποταμιεύσει το επόμενο 12μηνο (ΙΟΒΕ, Ιαν. 2016)

Ελαφρά βελτίωση παρουσιάζει τον Ιανουάριο του 2016 η πρόθεση των νοικοκυριών για αποταμίευση. Το ποσοστό αυτών που θεωρεί άπιθανη την αποταμίευση στο επόμενο διάστημα ανήλθε στο 79% από 85% τον προηγούμενο μήνα.

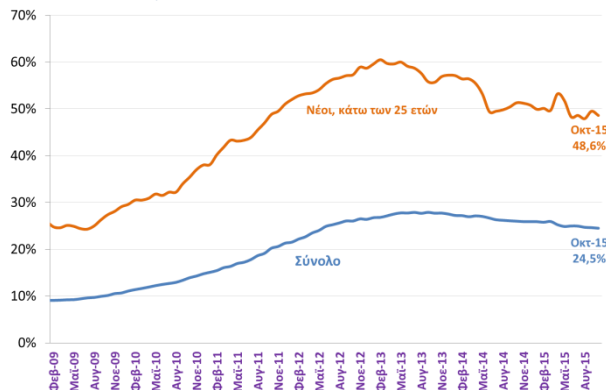
Ποσοστό νοικοκυριών που θα προβεί σε πολύ λιγότερες σημαντικές αγορές το επόμενο 12μηνο (ΙΟΒΕ, Ιαν. 2016)

Αμετάβλητο παρέμεινε τον Ιανουάριο του 2016 το ποσοστό των νοικοκυριών που δηλώνει ότι θα προβεί σε πολύ λιγότερες αγορές, ενώ οριακή πτώση καταγράφεται στην πρόθεση για αγορά αυτοκινήτου, όπως για την αγορά ή ανακαίνιση κατοικίας.

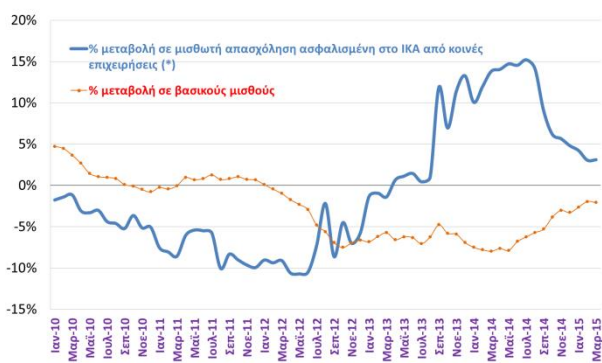
Απασχόληση

Ποσοστό ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία) (ΕΛΣΤΑΤ, Οκτ. 2015)

Μικρή αλλά σταθερή μείωση εμφανίζει το ποσοστό ανεργίας, το οποίο διαμορφώθηκε στο 24,5% τον Οκτώβριο του 2015 από 26% τον Οκτώβριο του 2014 και 24,6% τον Σεπτέμβριο του 2015, ενώ το ποσοστό ανεργίας των νέων παραμένει σε ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο (48,6%).

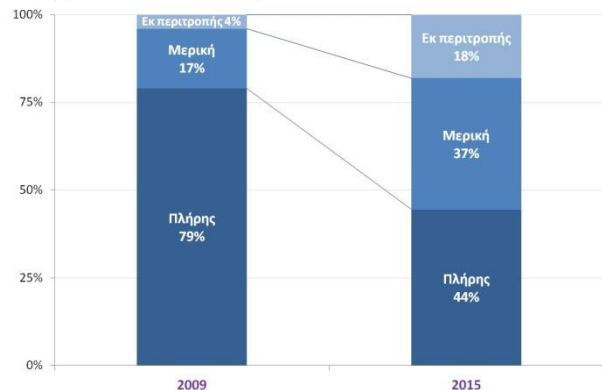
Αριθμός ασφαλισμένων στο ΙΚΑ και βασικοί μισθοί (% μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγ. έτους) (ΙΚΑ, Απρ. 2015)

* κοινές επιχειρήσεις μόνο, εξαιρούνται τα εργοστάσια

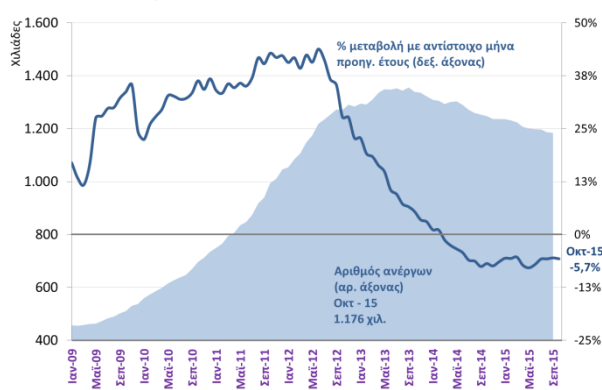
Από τον Ιούλιο του 2014 ο ρυθμός αύξησης των ασφαλισμένων στο ΙΚΑ αρχίζει να υποχωρεί. Τον Απρίλιο του 2015 παραμένει θετικός ο ρυθμός. Ο ρυθμός μείωσης των μισθολογικών αποδοχών επιβραδύνεται από την άνοιξη του 2014, με εξαίρεση τον Δεκέμβριο του 2014 και τον Μάρτιο του 2015.

Ποσοστιαία κατανομή νέων προσλήψεων ανά είδος σύμβασης εργασίας (ΕΡΓΑΝΗ, Δεκ. 2015)

Σημαντική αύξηση σε σχέση με το 2009 παρουσιάζουν το 2015 οι ελαστικές μορφές απασχόλησης (μερική και εκ περιτροπής), με αντίστοιχη μείωση του μεριδίου της πλήρους απασχόλησης στις νέες προσλήψεις.

Αριθμός ανέργων (εποχικά διορθωμένα στοιχεία) (ΕΛΣΤΑΤ, Οκτ. 2015)

Συνέχισε να μειώνεται ο αριθμός των ανέργων τον Οκτώβριο του 2015, ο οποίος ανήλθε στα 1.176 χιλ. άτομα. Ο αριθμός αυτός είναι μικρότερος κατά 8,3 χιλ. άτομα σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα και κατά 71,5 χιλ. άτομα σε σύγκριση με τον Οκτώβριο του 2014.

Ισοζύγιο ρών μισθωτής εργασίας (ΕΡΓΑΝΗ, Δεκ. 2015)

Θετικό ήταν το ισοζύγιο μισθωτής απασχόλησης τον Δεκέμβριο του 2015 (+7.826 άτομα), ενώ για το σύνολο του 2015 καταγράφηκε αύξηση κατά 99.700 άτομα, αποτελώντας τη 2^η καλύτερη επίδοση από το 2001 και τη τρίτη συνεχή καθαρή αύξηση απασχόλησης μετά τα 6 χρόνια πτώσης (2006-2012).

Αθλήτρια απασχόληση (ΑΡΤΕΜΙΣ, Απρ. 2015)

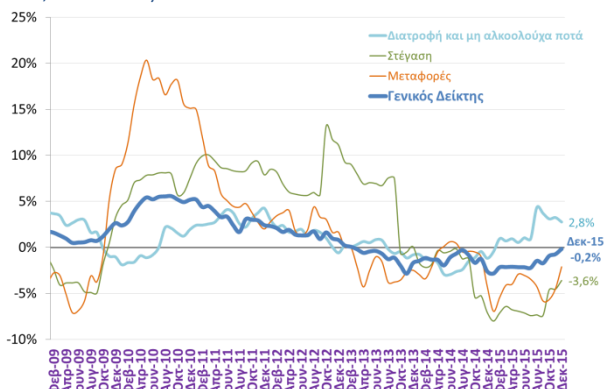
	Σεπ 2013 - Απρ 2015	Ιαν - Απρ 2015	Απρ 2015
Επιχειρήσεις που ελέγχθηκαν	44.393	10.243	2.720
Επιχειρήσεις με αθλ. εργαζ.	6.129	1.765	524
% παραβατικών επιχειρήσεων	13,90%	17,23%	19,26%
Αριθμός εργαζομένων	214.807	39.629	11.398
Αριθμός αθλητών εργαζομένων	10.602	3.519	1.106
% αθλητών εργαζομένων*	4,94%	8,88%	9,70%
Ποσά Προστίμων (€ εκατ.)	110,98	37,16	11,74

* σε σχέση με το σύνολο των εργαζομένων

Στο 19% περίπου των ελεγχόμενων επιχειρήσεων εκτιμάται τον Απρίλιο του 2015 το ποσοστό που απασχολούν αθλητικούς εργαζομένους, ενώ το ποσοστό της αθλητικής απασχόλησης πλησιάζει το 10%.

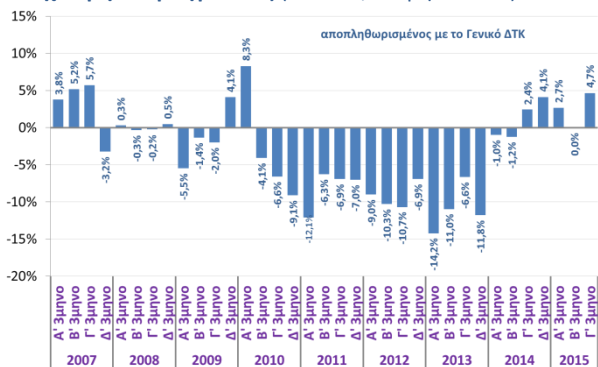
Τιμές - Αμοιβές

Δείκτης τιμών καταναλωτή (ΕΛΣΤΑΤ, Δεκ. 2015)

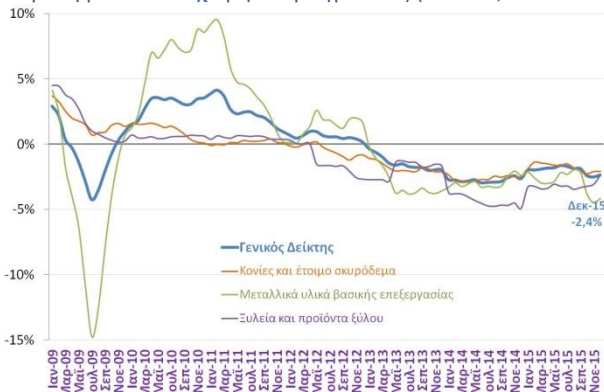
Οριακή αρνητική μεταβολή σημείωσε ο ΔΤΚ τον Δεκέμβριο του 2015 (-0,2%), συνεχίζοντας την αποκλιμάκωση των αποπληθωριστικών πιέσεων η οποία όμως οφείλεται κυρίως στην αύξηση των φόρων. Στο σύνολο του έτους, ο δείκτης τιμών παρουσιάζει πτώση -1,7%.

Δείκτης μισθών στο σύνολο της οικονομίας - % μεταβολή με αντίστοιχο 3μηνο προηγ. έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

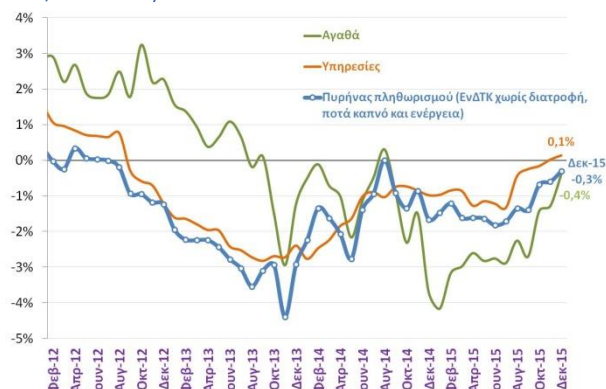
Αύξηση +2,7% καταγράφεται στους μισθούς στο σύνολο της οικονομίας το Γ' 3μηνο του 2015, ενώ σε σταθερές τιμές η αύξηση διαμορφώνεται στο +4,7% και είναι η μεγαλύτερη από το Γ' 3μηνο του 2014. Σε επίπεδο 9μήνου (Jan – Σεπ), ο δείκτης μισθών εμφανίζεται αυξημένος το 2015 σε σχέση με το 2014 κατά +0,3% (+2,5% σε σταθερές τιμές).

Δείκτης τιμών υλικών κατασκευής νέων κτιρίων κατοικιών % μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγ. έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Δεκ. 2015)

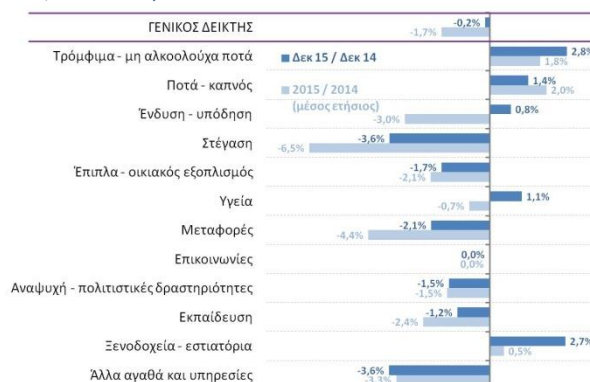
Μείωση καταγράφει τον Δεκέμβριο του 2015 ο δείκτης τιμών υλικών κατασκευής νέων κτιρίων κατοικιών (-2,4%), συμπληρώνοντας 3 έτη συνεχούς υποχώρησης. Οι μεγαλύτερες μειώσεις σε σχέση με το 2014 παρατηρούνται, εκτός από το πετρέλαιο κίνησης (-13%), στον σίδηρο οπλισμού (-6,7%) και στους σωλήνες χαλκού (-5,7%).

Πυρήνας πληθωρισμού (ΕΛΣΤΑΤ, Δεκ. 2015)

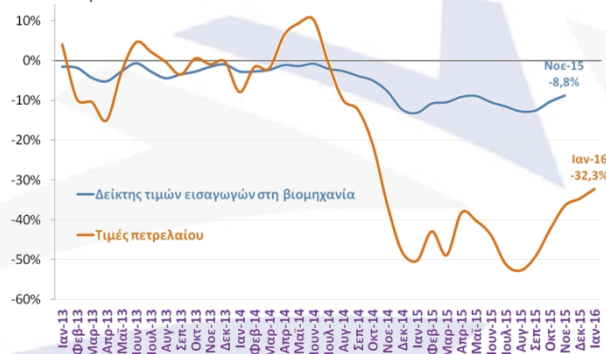
Στο -0,3% διαμορφώθηκε τον Δεκέμβριο του 2015 ο πυρήνας πληθωρισμού (ΔΤΚ χωρίς διατροφή, ποτά/καπνό και ενέργεια), με τις τιμές των αγαθών να καταγράφουν μείωση (-0,4%) και τις τιμές των υπηρεσιών οριακή άνοδο (+0,1%) σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2014.

Δείκτης τιμών καταναλωτή βασικών ομάδων ειδών (ΕΛΣΤΑΤ, Δεκ. 2015)

Αύξηση τιμών παρατηρείται τον Δεκέμβριο του 2015 στα τρόφιμα (+2,8%), τα ποτά (+1,4%) και τα ξενοδοχεία/εστιατόρια (+2,7%), αντικατοπτρίζοντας την αύξηση του ΦΠΑ που επιβλήθηκε τον Αύγουστο του 2015 σε αυτές τις κατηγορίες. Στην υγεία οι τιμές επίσης σημειώνουν άνοδο (+1,1%), ενώ στις υπόλοιπες κατηγορίες σημειώνεται πτώση.

Δείκτης τιμών εισαγωγών στη βιομηχανία & τιμές πετρελαίου % μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγ. έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015, FT, Ιαν. 2016)

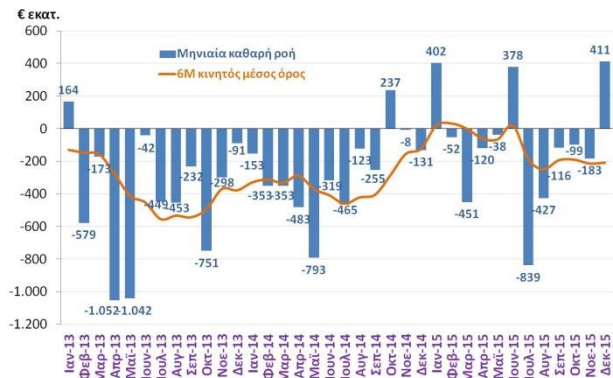

Η πτώση των τιμών πετρελαίου επηρεάζει έντονα τις τιμές εισαγωγών στη βιομηχανία, οι οποίες συνεχίζουν να καταγράφουν έντονη υποχώρηση και τον Νοέμβριο (-8,8%), κυρίως λόγω της πτώσης των τιμών από χώρες εκτός Ευρωζώνης (-15,9%) και λιγότερο από την μεταβολή των τιμών εισαγωγών από τις χώρες της Ευρωζώνης (-0,4%). Συνολικά, κατά το διάστημα Ιαν – Νοε 2015, οι τιμές εισαγωγών παρουσιάζουν πτώση -10,9%.

Χρηματοδότηση ιδιωτικού τομέα

Καθαρή ροή χρηματοδότησης - μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (ΤτΕ, Δεκ. 2015)

Θετική ήταν η ροή χρηματοδότησης προς τις επιχειρήσεις τον Δεκέμβριο του 2015 (+€411 εκατ.), για πρώτη φορά μετά από την επιβολή των capital controls, όμως το υπόλοιπο χρηματοδότησης (€89,1 δις.) εμφανίζεται μειωμένο κατά -1,2% σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2014.

Ροή καταθέσεων - μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (ΤτΕ, Δεκ. 2015)

Οι καταθέσεις των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων παρουσίασαν θετική ροή (€1.634), γεγονός στο οποίο συνέβαλε πιθανώς η αύξηση της χρήσης ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών.

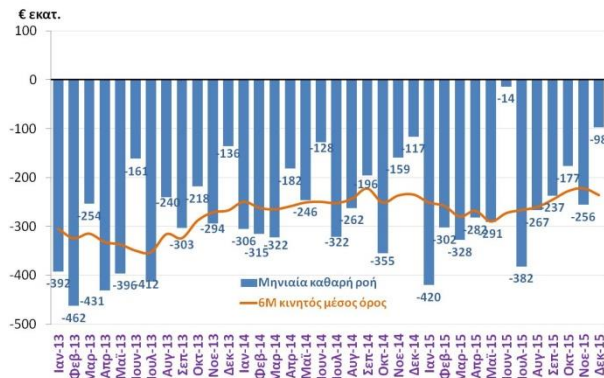
Πιστωτική επέκταση ανά επιχειρηματικό κλάδο

(ΤτΕ, Δεκ. 2015)

	Δεκέμβριος 2015	
	Υπόλοιπα	%Δ (12μην)
Σύνολο μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων	89.141	-1,2%
Γεωργία	1.410	-4,4%
Βιομηχανία	20.949	2,4%
Ορυχεία & Λατομεία	392	17,7%
Μεταποίηση	20.557	2,1%
Εμπόριο	18.689	-1,1%
Τουρισμός	7.465	0,6%
Ναυτιλία	9.323	-10,4%
Κατασκευές	10.149	-0,9%
Ηλεκτρισμός - Φ/Α - Υδρευση	4.803	-2,2%
Αποθήκευση & Μεταφορές	838	0,7%
Λοιποί κλάδοι	15.514	1,4%
Ασφαλιστικές και λουιές χρηματ/κές επιχ.	7.223	3,2%

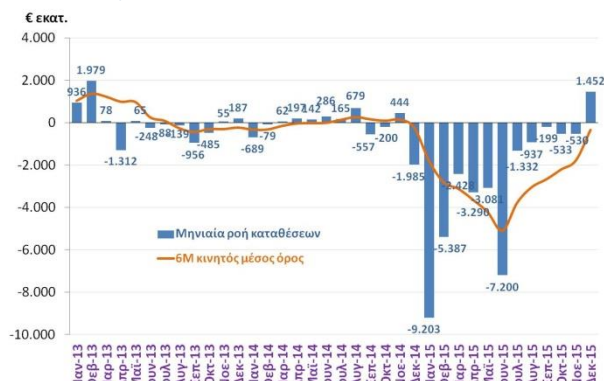
Θετική είναι η μεταβολή της χρηματοδότησης τον Δεκέμβριο του 2015 σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2014 στη βιομηχανία (+2,4%), τον τουρισμό (+0,6%) και στον κλάδο αποθήκευσης και μεταφορών (+0,7%), ενώ αντίθετα το υπόλοιπο των δανείων στη ναυτιλία παρουσιάζει τη μεγαλύτερη μείωση (-10,6%).

Καθαρή ροή χρηματοδότησης - νοικοκυριά (ΤτΕ, Δεκ. 2015)

Το συνολικό υπόλοιπο δανείων στα νοικοκυριά περιορίστηκε στα €94,6 δις. τον Δεκέμβριο του 2015 σημειώνοντας μείωση -3,1% σε ετήσια βάση από -3,2% τον προηγούμενο μήνα, ενώ η μηνιαία καθαρή ροή ήταν αρνητική κατά €98 εκατ.

Ροή καταθέσεων - νοικοκυριά (ΤτΕ, Δεκ. 2015)

Οι καταθέσεις των νοικοκυριών παρουσίασαν θετική μηνιαία ροή τον Δεκέμβριο του 2015 (+€1.452 εκατ.) για πρώτη φορά έπειτα από 12 μήνες συνεχόμενης εκροής καταθέσεων. Ωστόσο, η εξέλιξη αυτή οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην πίστωση αγροτικών επιδοτήσεων (€1,3 δις.) και την καταβολή του δώρου Χριστουγέννων στον ιδιωτικό τομέα.

Πιστωτική επέκταση και επιτόκια

(ΤτΕ, ECB, Δεκ. 2015)

	Ελλάδα	Ευρωζώνη
Χορηγήσεις (% μεταβολή 12Μ - Δεκ 15)	-2,0%	2,3%
Επιχειρήσεων	-1,2%	0,1%
Στεγαστικά	-3,5%	2,1%
Καταναλωτικά	-2,3%	3,7%
Επιτόκια χορηγήσεων (Δεκ 15)		
Επιχειρήσεων ¹	5,09%	2,65%
Στεγαστικά ²	2,69%	1,99%
Καταναλωτικά ³	7,89%	4,84%

¹ Δάνεια έως €1 εκατ. με κυμαινόμενο επιτόκιο και έως 1 έτος σταθερό

² Κυμαινόμενο και έως 1 έτος σταθερό

³ Κυμαινόμενο

Συνεχίζεται η απομόχλευση δανείων (deleveraging) με την ευρωζώνη να παρουσιάζει θετικούς ρυθμούς πιστωτικής επέκτασης από τον Μάρτιο του 2015.

Δημοσιονομικά στοιχεία

Στοιχεία Κρατικού Προϋπολογισμού (Υπ. Οικ., Δεκ. 2015)

ποσά σε € εκατ.	Ιανουάριος – Δεκέμβριος					
	2014	2015	% Δ	Στόχος	Δ ε με στόχο	% Δ με στόχο
Καθαρά έσοδα ΤΠ*	48.672	48.197	-1,0%	51.452	-3.255	-6,3%
Έσοδα ΠΔΕ	5.569	4.832	-13,2%	4.473	359	8,0%
Πρωτογενείς Δαπάνες ΤΠ	41.928	41.298	-1,5%	41.924	-626	-1,5%
Δαπάνες ΠΔΕ	6.592	6.406	-2,8%	6.400	6	0,1%
Πρωτογενές αποτέλεσμα ΚΠ*	908	1.167	28,5%	2.989	-1.822	-61,0%
Ισοζύγιο ΚΠ*	-4.661	-4.633	-0,6%	-3.525	-1.108	31,4%

* έχουν αφαιρεθεί €555 εκατ. από έκτακτα έσοδα που κατέβαλε το ΤΧΣ τον Απρίλιο 2015, €254 εκατ. από αποκρατικοποιήσεις το 2015 και αντίστοιχα €384 εκατ. το 2014 καθώς και έσοδα €580 εκατ. το 2014 από ΑΝΦΑ, ΣΜΡ και αντίστοιχα €291 εκατ. το 2015. Τα έσοδα αποκρατικοποιήσεων έχουν αφαιρεθεί και από τον στόχο. Συμπεριλαμβάνονται τα αυξημένα έσοδα από πληρωμές των τραπεζών για τα προγράμματα στήριξης τους. ΤΠ: Τακτικός Προϋπολογισμός, ΚΠ: Κρατικός Προϋπολογισμός, ΠΔΕ: Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

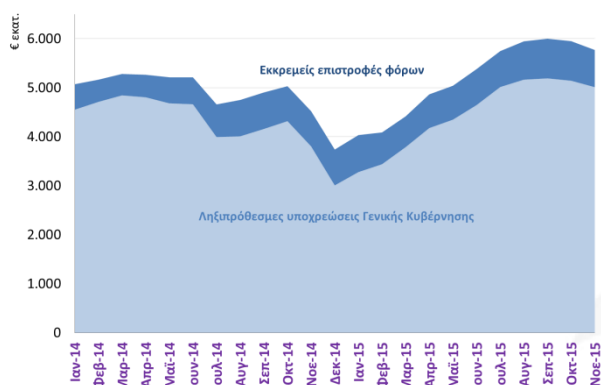
Το πρωτογενές πλεόνασμα πλην εκτάκτων εσόδων διατήρησε την καλή του θέση το 2015 (€1.17 δισ., έναντι €0,91 δισ. το 2014) κυρίως ως αποτέλεσμα της συγκράτησης δαπανών (πρωτογενών και επενδύσεων).

Στοιχεία Γενικής Κυβέρνησης (Υπ. Οικ., Νοε. 2015)

€ εκατ.	Ιανουάριος – Νοέμβριος		
	2014	2015	Δ%
Νομικά πρόσωπα			
Ίδια έσοδα	1.473	1.598	8,5%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	3.067	3.478	13,4%
Δαπάνες	3.517	4.079	16,0%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-2.044	-2.481	21,4%
Ασφαλιστικά ταμεία			
Ίδια έσοδα	17.775	17.358	-2,3%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	15.767	13.892	-11,9%
Δαπάνες	33.142	31.080	-6,2%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-15.597	-13.492	-13,5%
Τοπική αυτοδιοίκηση			
Ίδια έσοδα	2.014	2.012	-0,1%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	3.584	3.244	-9,5%
Δαπάνες	5.243	4.853	-7,4%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-3.229	-2.840	-12,0%

Από την αρχή του 2015 σημειώνεται υστέρηση στα έσοδα των ΟΚΑ από ασφαλιστικές εισφορές, η οποία όμως τους τελευταίους μήνες μειώνεται ραγδαία καθώς εισπράττεται η αυξημένη εισφορά 6% υπέρ ΕΟΠΥΥ στις συντάξεις. Διατηρείται και η συγκράτηση των δαπανών.

Ληξιπρόθεσμες οφειλές Δημοσίου προς ιδιώτες (Υπ. Οικ., Νοε. 2015)

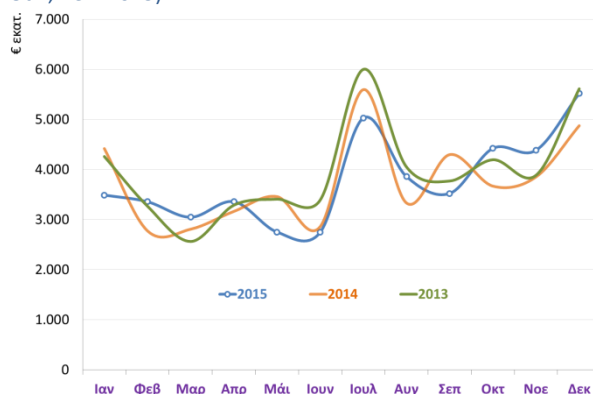
Οι οφειλές του Δημοσίου προς την ιδιωτική οικονομία αυξάνονται εκ νέου από τον Δεκέμβριο του 2014, ενώ από τον Οκτώβριο του 2015 παρουσιάζουν μικρή μείωση αντικατοπτρίζοντας τη σταθεροποίηση της κατάστασης ρευστότητας της κυβέρνησης. Συνολικά έως και τον Νοέμβριο του 2015 έχουν αυξηθεί κατά €2 δισ. περίπου.

Στοιχεία Τακτικού Προϋπολογισμού (Υπ. Οικ., Δεκ. 2015)

ποσά σε € εκατ.	Ιανουάριος – Δεκέμβριος			
	2014	2015	% Δ	Δ σε € εκατ.
Έσοδα				
Φόροι	44.240	43.531	-1,6%	-709
Φόροι εισοδήματος	12.207	12.093	-0,9%	-114
ΦΠΑ	3.474	3.180	-8,5%	-294
Φόροι κατανάλωσης	13.618	13.629	0,1%	11
Φόροι ΠΟΕ	8.702	8.760	0,7%	58
Δαπάνες				
Πρωτογενείς δαπάνες ΤΠ	41.928	41.298	-1,5%	-630
Αποδοχές Κεντρ. Διοίκησης	12.385	12.391	0,0%	6
Συντάξεις δημ. υπαλλήλων	6.093	6.348	4,2%	255
Επιχορηγήσεις νοσοκομείων	2.563	2.287	-10,8%	-276
Επιχορηγήσεις ΟΚΑ	11.100	11.557	4,1%	457
Πρωτογενές αποτέλεσμα ΓΚ	1.872	2.270	21,3%	398

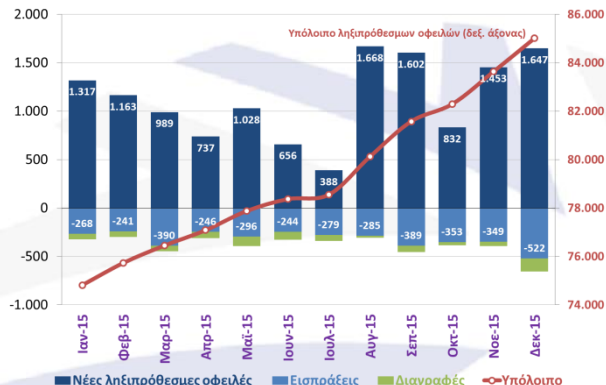
Τα έσοδα από φόρο εισοδήματος και ΦΠΑ, ΕΝΦΙΑ, ΕΦΚ καυσίμων και φόρο εισοδήματος είχαν θετική πορεία τους τελευταίους μήνες του 2015, αν και παραμένουν τα κενά εσόδων σε σχέση με το 2014. Η συγκράτηση δαπανών προέρχεται πάντα από τη συγκράτηση πληρωμών προς της αγορά.

Καθαρά έσοδα τακτικού προϋπολογισμού (Υπ. Οικ., Δεκ. 2015)

Η πορεία των καθαρών εσόδων προς το τέλος του 2015 υποστηρίχθηκε από την είσπραξη του ΕΝΦΙΑ και την καλή πορεία των εσόδων από ΦΠΑ, ΕΦΚ καυσίμων και φόρου εισοδήματος, που αντιστάθμισαν σε μεγάλο μέρος άλλες απώλειες εσόδων και διαμορφώνοντας την υστέρηση εσόδων σε σχέση με το 2014 σε χαμηλά σχετικά επίπεδα.

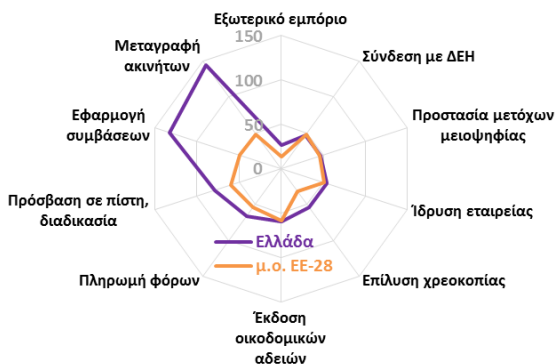
Νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές ιδιωτών προς το Δημόσιο (Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων, Δεκ. 2015)

Στα €13,5 δισ. περίπου ανήλθαν οι νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές των ιδιωτών προς το Δημόσιο το 2015, με τον ρυθμό αύξησης τους να διαμορφώνεται εκ νέου σε υψηλά επίπεδα. Μαζί με τις οφειλές προηγούμενων ετών, το σύνολο των ληξιπρόθεσμων οφειλών ανέρχεται πλέον στα €85 δισ. περίπου.

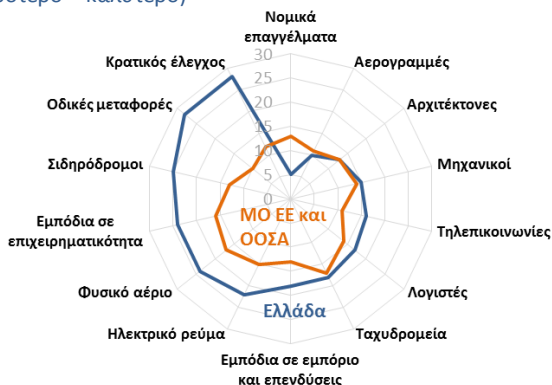
Ανταγωνιστικότητα

World Bank - Doing Business 2016: κατάταξη ανάμεσα σε 189 χώρες
(Μικρότερο = καλύτερο)

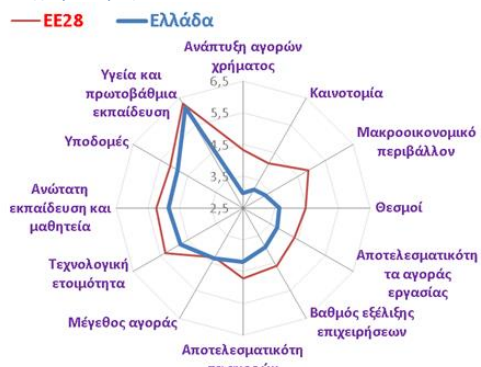
Την 60^η θέση (από 189 χώρες) κατέλαβε η Ελλάδα στο Doing Business 2016, 2 θέσεις χαμηλότερα από πέρυσι. Ως προβληματικά πεδία αναφέρονται η λειτουργία της δικαιοσύνης, οι συναλλαγές ακινήτων, η λήψη δανείων και η επίλυση χρεοκοπίας.

OECD 2013: κατάταξη ανάμεσα σε 31 χώρες
(Μικρότερο = καλύτερο)

Για το 2013 καταγράφεται η ισχυρή ρύθμιση της αγοράς από τον κρατικό έλεγχο, τα υψηλά εμπόδια σε επιχειρηματικότητα και η αυστηρή ρύθμιση των χερσαίων μεταφορών και της αγοράς ενέργειας.

World Economic Forum 2015/2016 – βαθμολογία ανά περιοχή
(Μικρότερο = χειρότερο)

Για το 2015/16 τις χαμηλότερες βαθμολογίες συγκεντρώνουν η ανάπτυξη αγοράς χρήματος, το μακροοικονομικό περιβάλλον, η καινοτομία, η αναποτελεσματική λειτουργία των αγορών και οι αδύναμοι θεσμοί. Στα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα περιλαμβάνεται η υγεία και πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ μέτριες επιδόσεις παρουσιάζουν οι υποδομές και η τεχνολογική ετοιμότητα.

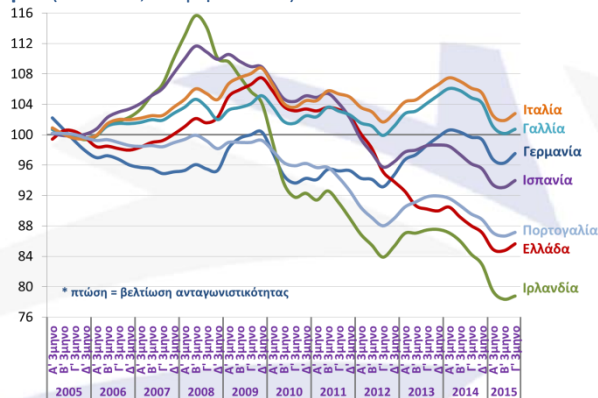
Σύνοψη διαφορετικών δεικτών, 34 χώρες*
(Μικρότερο = καλύτερο)

A/A*	Χώρα	2015 CPI	2013 PMR	2013 NETW	2015 IMD	2016 GCI	2016 DB
1	Δανία	1	4	7	5	9	2
2	Αγγλία	11	2	1	12	7	4
3	Γερμανία	11	11	2	7	2	10
4	Ολλανδία	6	1	5	8	3	21
5	Καναδάς	8	17	8	2	10	9
6	Αυστραλία	13	8	3	11	14	8
7	Σουηδία	3	27	11	6	6	5
8	Νέα Ζηλανδία	4	5	28	10	11	1
9	Φινλανδία	2	10	29	13	5	7
10	Νορβηγία	6	21	24	4	8	6
11	Αυστρία	15	3	4	19	16	15
12	Ελβετία	7	24	23	1	1	19
13	Ιαπωνία	17	16	13	20	4	25
14	Ιρλανδία	17	19	22	9	17	12
15	Βέλγιο	14	14	10	16	12	32
16	Ισλανδία	13	23	16	17	21	13
17	Εσθονία	20	9	26	23	22	11
18	Λουξεμβούργο	11	20	35	3	13	38
19	Πορτογαλία	21	12	21	27	27	17
20	Ισπανία	26	18	6	28	24	24
21	Λιθουανία	24	26	19	21	26	14
22	Γαλλία	20	22	30	24	15	20
23	Τσεχία	28	15	18	22	23	26
24	Κορέα	28	34	34	18	18	3
25	Χιλή	20	25	14	26	25	34
26	Σλοβακία	32	7	12	34	39	22
27	Πολωνία	22	30	25	25	28	18
28	Ιταλία	36	6	17	29	29	33
29	Ουγγαρία	32	13	9	36	38	31
30	Ισραήλ	24	37	33	14	19	35
31	Λετονία	29	29	32	32	30	16
32	Ρουμανία	34	31	15	35	33	27
33	Σλοβενία	25	32	38	37	37	23
34	Βουλγαρία	38	28	27	40	34	28
35	Κίνα	41	41	41	15	20	40
36	Μεξικό	42	35	39	30	36	29
37	Τουρκία	37	39	40	31	32	36
38	Ελλάδα	34	33	31	38	42	37
39	Κροατία	32	36	37	42	41	30
40	Βραζιλία	40	40	20	41	40	41
41	Νότια Αφρική	36	38	42	39	31	39
42	Ινδία	40	42	36	33	35	42

Επιλογή χωρών που είναι κοινές στους παραπάνω δείκτες.

- CPI Δείκτης διαφθοράς διεθνούς διαφάνειας
- PMR Δείκτης ρύθμισης αγορών προϊόντων ΟΟΣΑ
- NETW Δείκτης ρύθμισης αγορών δικτύων ΟΟΣΑ
- IMD Δείκτης ανταγωνιστικότητας IMD
- GCI Δείκτης παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας WEF
- DB Δείκτης Doing Business Παγκόσμιας Τράπεζας
- A/A* Μέσος όρος κατάταξης ερευνών

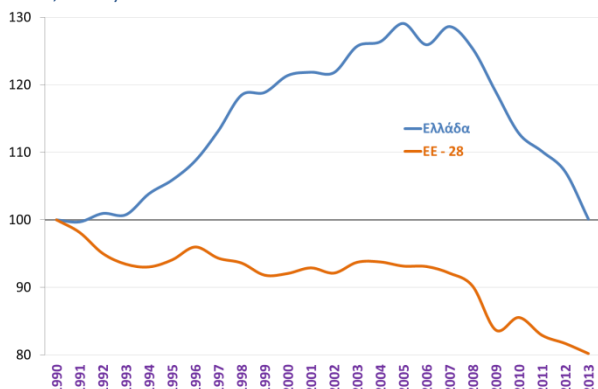
Ανταγωνιστικότητα τιμών – κόστους: πραγματική συναλλαγματική ισοτιμία (Eurostat, Γ' 3μηνο 2015)

Τα τελευταία πέντε χρόνια η Ελλάδα έχει ανακτήσει σημαντικό μέρος της ανταγωνιστικότητας σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες με βάση τον δείκτη πραγματικής συναλλαγματικής ισοτιμίας (real effective exchange rate).

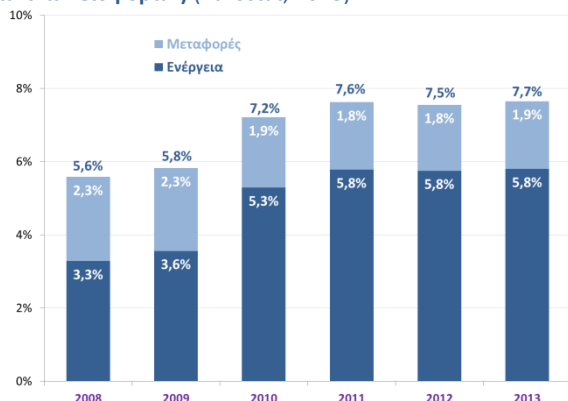
Περιβάλλον

Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (σε CO2 ισοδύναμα, 1990 = 100) (Eurostat, 2013)

Αυξητική τάση μέχρι το 2008 παρουσίασαν οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου στην Ελλάδα, αντίθετα με την ΕΕ-28 όπου ο σχετικός δείκτης εμφανίζει σταθερά καθοδική πορεία. Από το 2008 έως το 2013 ο δείκτης μειώνεται και στην Ελλάδα, γεγονός το οποίο σχετίζεται με την ύφεση της οικονομίας.

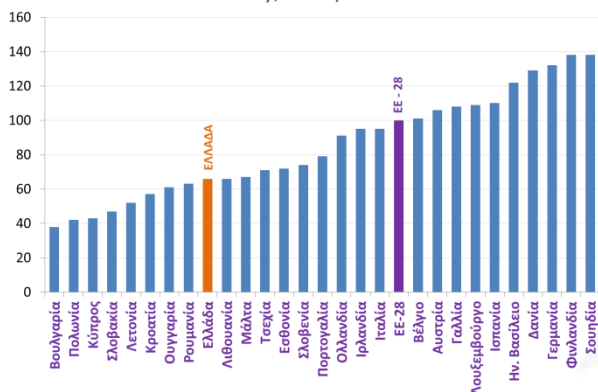
Περιβαλλοντικοί φόροι (% επί των συνολικών φόρων και κοινωνικών εισφορών) (Eurostat, 2013)

Αυξητική τάση παρουσιάζουν οι περιβαλλοντικοί φόροι ως ποσοστό των συνολικών φόρων και κοινωνικών εισφορών. Στο 8,2% το 2013 με το μεγαλύτερο μέρος να προέρχεται από την ενέργεια..

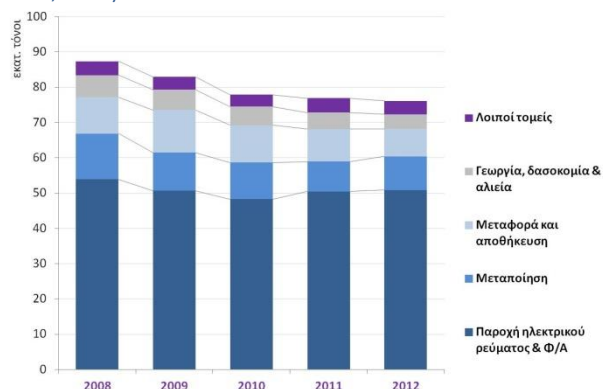
Eco Innovation Index

(EU Eco Innovation Observatory, 2013)

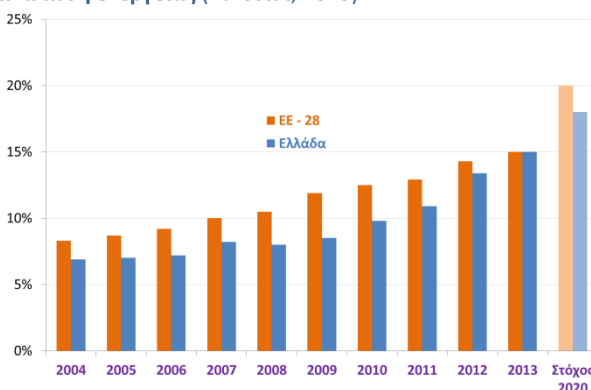
Αρκετά χαμηλότερα από το μέσο όρο της ΕΕ-28 βρίσκεται και η Ελλάδα με βάση τον δείκτη Eco-Innovation Index της ΕΕ, ο οποίος συντίθεται από 16 δείκτες που σχετίζονται με την εφαρμογή καινοτομιών για την προστασία του περιβάλλοντος και τη διασφάλιση βιώσιμης ανάπτυξης.

Εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα ανά τομέα (Eurostat, 2012)

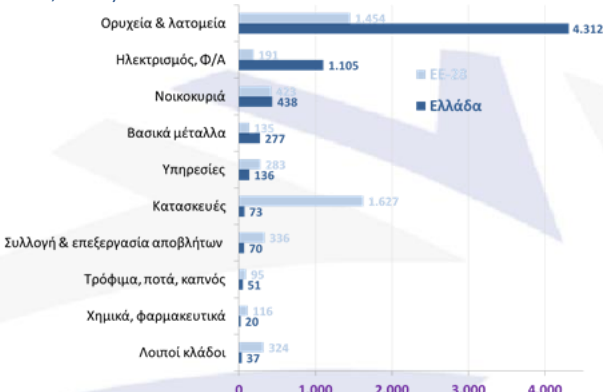
Οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα παρουσιάζουν μείωση από το 2008 έως το 2012, κυρίως λόγω της μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας, με το μεγαλύτερο μέρος από αυτές προέρχονται από την παραγωγή ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου.

Συμμετοχή των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στη συνολική κατανάλωση ενέργειας (Eurostat, 2013)

Στο 15% ανήλθε η συμμετοχή των ΑΠΕ στη συνολική κατανάλωση ενέργειας το 2013, όσο και ο μέσος όρος της ΕΕ-28. Ο στόχος για την Ελλάδα είναι το ποσοστό αυτό να φτάσει το 18% μέχρι το 2020.

Παραγωγή αποβλήτων ανά τομέα 2012, Kg κατά κεφαλή (Eurostat, 2012)

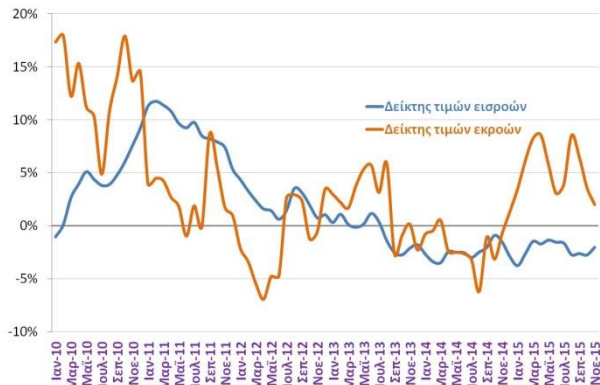

Η Ελλάδα εμφανίζει ιδιαίτερα σημαντικές αποκλίσεις, σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ-28, στα κατά κεφαλή απόβλητα στους κλάδους Ορυχεία & Λατομεία (περιλαμβάνουν την εξόρυξη λιγνίτη) και παραγωγής Ηλεκτρισμού & Φ/Α.

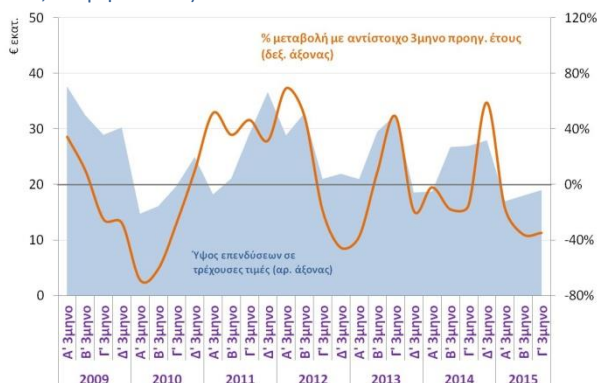
Γεωργία - Κτηνοτροφία

Γεωργικοί δείκτες τιμών (% ετήσια μεταβολή)
(ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

Οι όροι εμπορίου στη γεωργία και την κτηνοτροφία συνεχίζουν να παρουσιάζουν βελτίωση τον Νοέμβριο του 2015, με τις τιμές εκροών (αγροτικών προϊόντων) να αυξάνονται για 12ο συνεχόμενο μήνα (+2%) και τις τιμές εισροών (λιπάσματα, ζωοτροφές, αγροτικά μηχανήματα κλπ) να υποχωρούν για 28ο συνεχόμενο μήνα (-2%).

Επενδύσεις στη γεωργία
(ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

Σημαντική μείωση παρουσιάζεται το Γ' 3μηνο του 2015 στις επενδύσεις σε αγροτικά προϊόντα (-35,7%). Το ύψος των επενδύσεων σε τρέχουσες τιμές ανήλθε στα €19 εκατ. από €26 εκατ. την ίδια περίοδο του 2014.

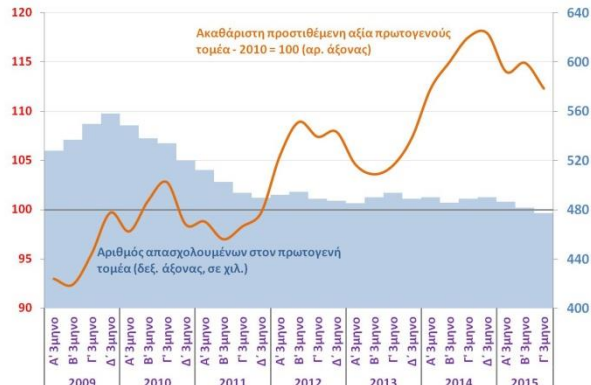
Τα 10 αγροτικά προϊόντα με τις μεγαλύτερες εισαγωγές το 2015
(Eurostat, 2015)

	Μερίδιο*	
	2002	2015
1 Λουτά κρέατα νωπά ή κατ/να	5,2%	4,8%
2 Κρέας βοοειδών νωπό ή κατεψυγμένο	3,4%	3,4%
3 Κτηνοτροφές	2,8%	3,4%
4 Τυριά	3,3%	3,3%
5 Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής	2,1%	2,8%
6 Γαλακτοκομικά	3,0%	2,6%
7 Φρούτα νωπά ή αποξηραμένα	2,4%	2,6%
8 Καφές	1,0%	2,3%
9 Δημητριακά	1,6%	1,8%
10 Αλκοολούχα ποτά	3,8%	1,7%

* Μερίδιο στο σύνολο εισαγωγών αγροτικών προϊόντων

Το κρέας, τα τυριά οι κτηνοτροφές και τα γαλακτοκομικά είναι τα αγροτικά προϊόντα με τις μεγαλύτερες εισαγωγές διαχρονικά.

Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία και απασχολούμενοι στον πρωτογενή τομέα (Eurostat, Γ' 3μηνο 2015)

Η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του αγροτικού τομέα παρουσιάζει αυξητική τάση, ενώ ο αριθμός των απασχολούμενων ακολουθεί καθοδική πορεία, γεγονός που υποδηλώνει αύξηση της παραγωγικότητας του τομέα.

Εξαγωγές αγροτικών προϊόντων - % μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγ. έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Δεκ. 2015)

Ανακάμπουν τον Δεκέμβριο του 2015 οι εξαγωγές αγροτικών προϊόντων, ιδίως προς χώρες εκτός ΕΕ, έπειτα από μικρή εξασθένηση τον προηγούμενο μήνα. Η δυναμική τους ξεκίνησε από το Β' 6μηνο του 2014, καταγράφοντας άνοδο για 15 συνεχόμενους μήνες με μόνη εξαίρεση τον Νοέμβριο του 2015. Συνολικά κατά το 2015 καταγράφεται αύξηση 12,4%.

Τα 10 πιο εξαγώγιμα αγροτικά προϊόντα το 2015
(Eurostat, 2015)

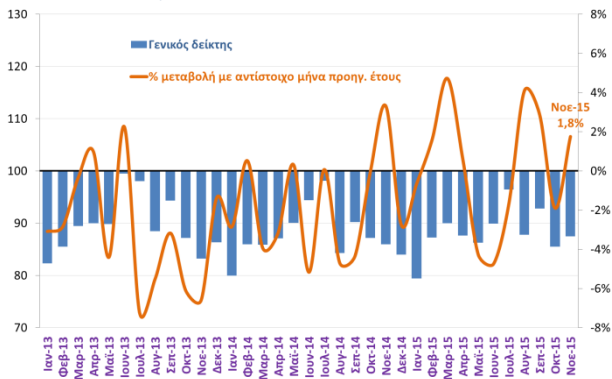
	Μερίδιο*	
	2002	2015
1 Φρούτα νωπά ή αποξηραμένα	7,4%	6,8%
2 Έλαια και λίπη	4,2%	6,4%
3 Λαχανικά παρασκευασμένα	5,2%	5,2%
4 Ψάρια νωπά ή κατεψυγμένα	3,6%	4,6%
5 Φρούτα παρασκευασμένα	6,2%	3,8%
6 Τυριά	1,8%	3,6%
7 Προϊόντα καπνού	2,7%	2,7%
8 Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής	1,0%	1,9%
9 Γάλατα	0,6%	1,8%
10 Αλκοολούχα ποτά	1,9%	1,7%

* Μερίδιο στο σύνολο εξαγωγών αγροτικών προϊόντων

Στην κορυφή της λίστας των πιο εξαγώγιμων αγροτικών προϊόντων το 2015 βρίσκονται τα φρούτα, το λάδι, τα λαχανικά, τα ψάρια και τα τυριά.

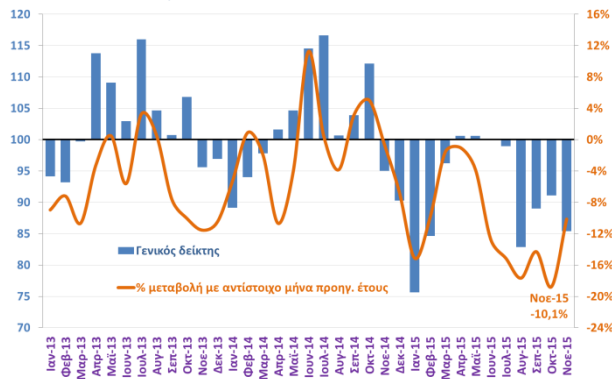
Βιομηχανία

Δείκτης βιομηχανικής παραγωγής (2010 = 100)
(ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

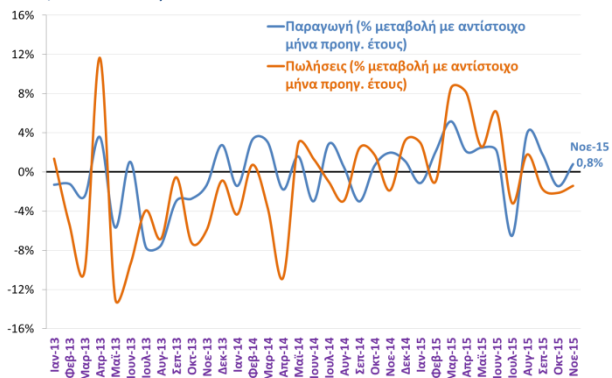
Αύξηση σημείωσε η βιομηχανική παραγωγή τον Νοέμβριο (+1,8%) έπειτα από την υποχώρηση του Οκτωβρίου, επιδεικνύοντας αντοχές δεδομένων των δύσκολων συνθηκών που διαμορφώθηκαν κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Δείκτης κύκλου εργασιών στη βιομηχανία (2010 = 100)
(ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

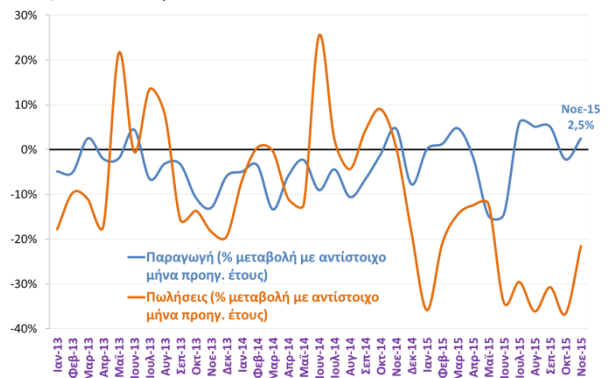
Συνεχίζεται η έντονη υποχώρηση του κύκλου εργασιών στη βιομηχανία τον Νοέμβριο του 2015 (-10,1%), κυρίως λόγω της μείωσης των πωλήσεων του κλάδου πετρελαιοειδών, λόγω της πτώσης των τιμών.

Μεταποίηση χωρίς πετρελαιοειδή – Παραγωγή & Πωλήσεις
(ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

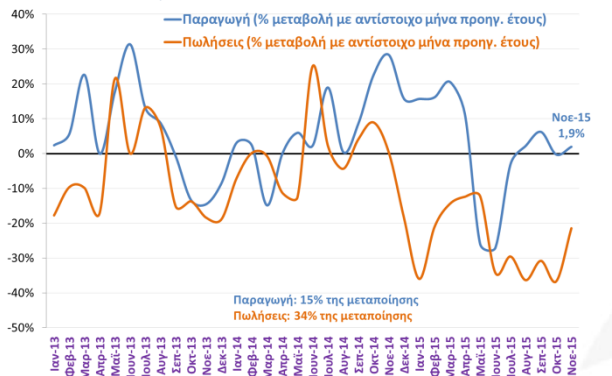
Η παραγωγή στη μεταποίηση (χωρίς τα πετρελαιοειδή) παρουσιάζει ανάκαμψη τον Νοέμβριο του 2015 (+0,8% έναντι -1,4% τον Οκτώβριο), ενώ συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Νοε 2015 ενισχύθηκε κατά 1% σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι.

Ενέργεια – Παραγωγή & Πωλήσεις
(ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

Με εξαίρεση τη μείωση του Οκτωβρίου του 2015 (-2,2%), η παραγωγή στον κλάδο ενέργειας παρουσιάζει ανοδική πορεία από τον Ιούλιο του 2015, ενώ τον Νοέμβριο ενισχύθηκε κατά +2,5%.

Πετρελαιοειδή – Παραγωγή & Πωλήσεις
(ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

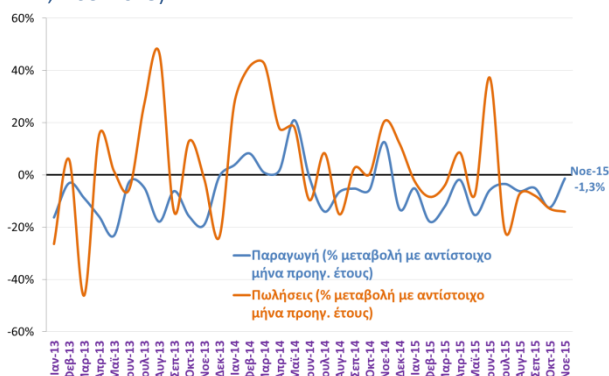
Ανοδικά κινείται τον Νοέμβριο του 2015 η παραγωγή στον κλάδο πετρελαιοειδών (+1,9%), ωστόσο οι πωλήσεις υποχωρούν λόγω της πτώσης των τιμών διεθνώς.

Τρόφιμα – Παραγωγή & Πωλήσεις
(ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

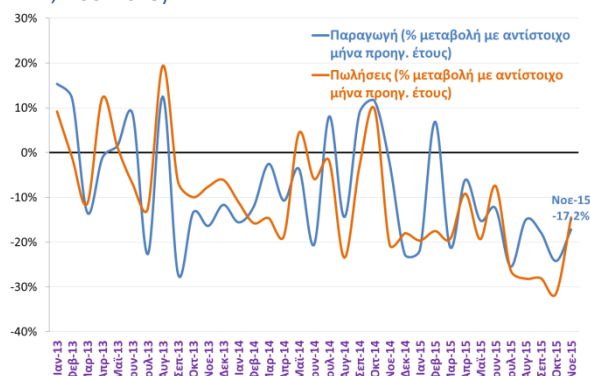
Παρά την άνοδο των λιανικών πωλήσεων στα καταστήματα τροφίμων που σημειώνεται τους τελευταίους μήνες, η παραγωγή στον κλάδο των τροφίμων παρουσιάζει αποδυνάμωση τον Νοέμβριο του 2015 (-1,4%), ενώ συνολικά το διάστημα Ιαν – Νοε 2015 σημειώνεται οριακή υποχώρηση (-0,3%).

Ορυχεία – Παραγωγή & Πωλήσεις
(ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

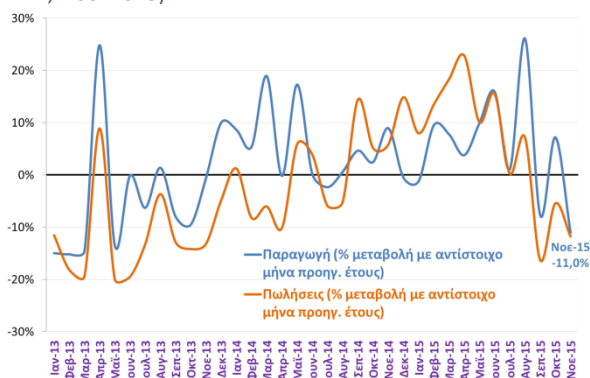
Πτώση για 12^ο συνεχόμενο μήνα καταγράφει τον Νοέμβριο του 2015 η παραγωγή στον τομέα των ορυχείων – λατομείων, η οποία περιορίστηκε ωστόσο στο -1,3%.

Ένδυση – Παραγωγή & Πωλήσεις
(ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

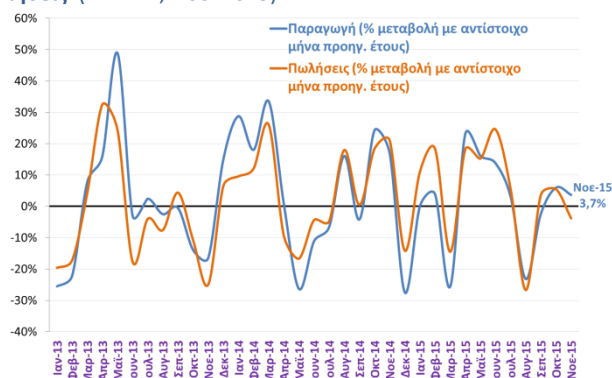
Η παραγωγή στον κλάδο ένδυσης κινείται έντονα πτωτικά από τις αρχές του 2015, ενώ τον Νοέμβριο η υποχώρησε κατά -17,7%. Συνολικά το διάστημα Ιαν – Νοε 2015 καταγράφεται πτώση -15,6%.

Βασικά μέταλλα – Παραγωγή και Πωλήσεις
(ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

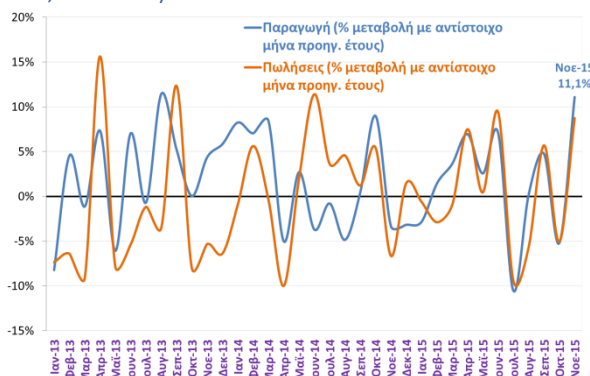
Εντείνεται τον Νοέμβριο του 2015 η υποχώρηση της παραγωγής στον κλάδο βασικών μετάλλων (-11%), κυρίως ως αποτέλεσμα της μείωσης της παραγωγής σιδήρου και χάλυβα (-19,7%), ενώ η παραγωγή αλουμινίου ενισχύθηκε ελαφρά (+0,9%).

Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού – Παραγωγή και Πωλήσεις
(ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

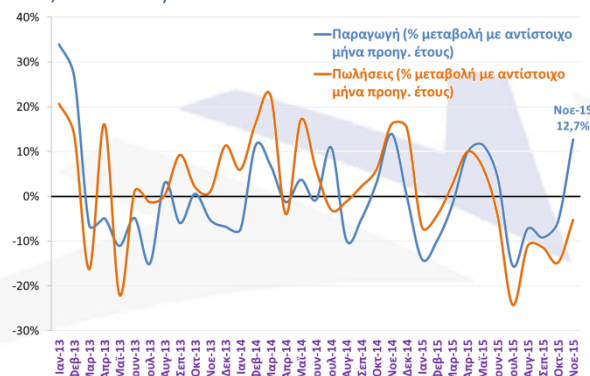
Ανοδικά για 2^ο συνεχόμενο μήνα κινήθηκε η παραγωγή στον κλάδο κατασκευής μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού τον Νοέμβριο του 2015 (3,7%) αναπληρώνοντας μέρος των απωλειών του Αυγούστου (-23,2%). Συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Νοε 2015 σημειώνεται αύξηση +1,4%.

Χημικά – Παραγωγή & Πωλήσεις
(ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

Έντονα ανοδικά κινήθηκε τον Νοέμβριο του 2015 η παραγωγή στον κλάδο χημικών (+11,1%). Ωστόσο, ο δείκτης παραμένει σε χαμηλό επίπεδο σε σχέση με τους μήνες πριν από τον Ιούλιο του 2015, όταν σημειώθηκε πτώση – ρεκόρ για τον κλάδο (-10,5%). Κατά το διάστημα Ιαν – Νοε 2015 η παραγωγή είναι ενισχυμένη κατά +1,6% σε σχέση με πέρυσι.

Μη μεταλλικά ορυκτά προϊόντα – Παραγωγή & Πωλήσεις
(ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

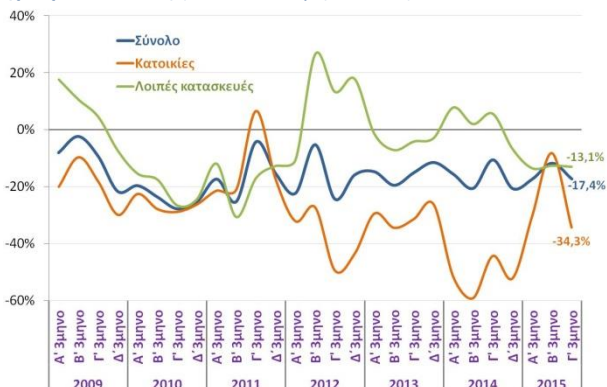

Ανάκαμψη παρουσιάζει η παραγωγή στον κλάδο μη μεταλλικών ορυκτών τον Νοέμβριο του 2015 (+12,7%), έπειτα από 4 συνεχόμενους μήνες αρνητικής μεταβολής. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται κυρίως στην ενίσχυση της παραγωγής τσιμέντου κατά +30,8%.

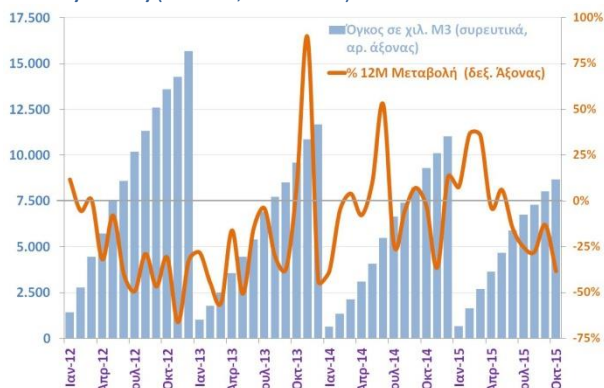
Κατασκευές

Επενδύσεις σε κατασκευές - % μεταβολή με αντίστοιχο 3μηνο προηγούμενου έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

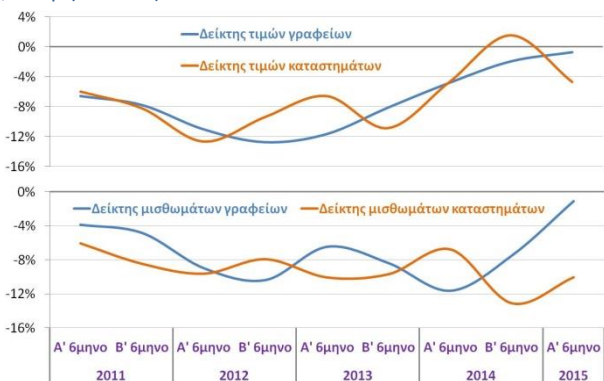
Αρνητική εξακολουθεί να είναι η μεταβολή των επενδύσεων σε κατασκευές το Γ' 3μηνο του 2015, ενώ εντείνεται εκ νέου ο ρυθμός μείωσης των επενδύσεων σε κατοικίες.

Ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα – όγκος που αντιστοιχεί στις εγκριθείσες άδειες (ΕΛΣΤΑΤ, Οκτ. 2015)

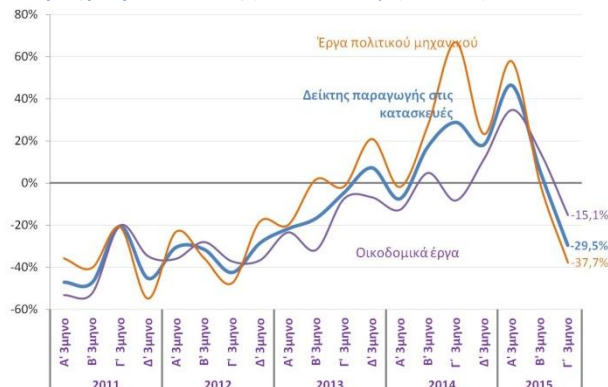
Υποχώρηση, για 5ο συνεχόμενο μήνα, παρουσιάζει η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα τον Οκτώβριο του 2015 (-37,9%), αντιστρέφοντας τη θετική πορεία των πρώτων μηνών του έτους που σημειώθηκε κυρίως σε τουριστικές περιοχές. Συνολικά το διάστημα Ιαν – Οκτ 2015 η μεταβολή είναι αρνητική κατά -6,4%.

Τιμές και ενοίκια επαγγελματικών ακινήτων (ΤτΕ, Α' 6μηνο 2015)

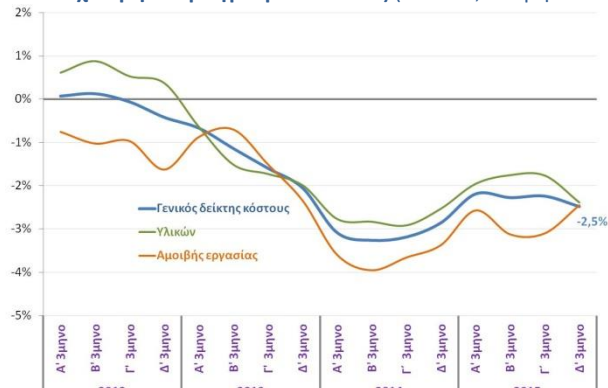
Επιβραδύνεται ο ρυθμός μείωσης των τιμών και ενοικίων επαγγελματικών ακινήτων το Α' 6μηνο του 2015. Οι τιμές καταστημάτων, οι οποίες παρουσίασαν μικρή αύξηση το Β' 6μηνο του 2014, μειώνονται εκ νέου το Α' 6μηνο του 2015, ενώ σωρευτικά από το 2010 η μείωση φτάνει στο -30,6% στις τιμές γραφείων και στο -30,4% στις τιμές καταστημάτων.

Δείκτης παραγωγής στις κατασκευές - % μεταβολή με αντίστοιχο 3μηνο προηγούμενου έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

Από το Α' 3μηνο του 2015 αντιστρέφεται η ανοδική πορεία του δείκτη παραγωγής στις κατασκευές, ενώ το Γ' 3μηνο του 2015 σημειώνεται σημαντική πτώση σε όλες τις κατηγορίες.

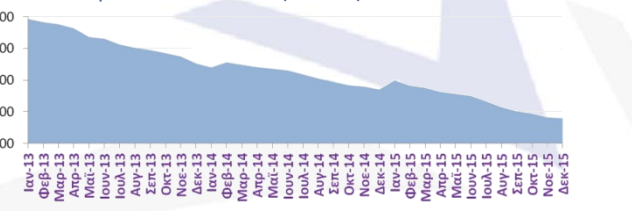
Δείκτες κόστους κατασκευής νέων κτιρίων κατοικιών - % μεταβολή με αντίστοιχο 3μηνο προηγούμενου έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Δ' 3μηνο 2015)

Το Δ' 3μηνο του 2015 ο δείκτης κόστους κατασκευής νέων κτιρίων κατοικιών υποχώρησε κατά 2,4% σε σύγκριση με το Δ' 3μηνο του 2014, ως αποτέλεσμα ανάλογης πτώσης του δείκτη τιμών υλικών και του δείκτη τιμών αμοιβής εργασίας (-2,4%).

Χρηματοδότηση αγοράς ακινήτων (ΤτΕ, Δεκ. 2015)

Υπόλοιπο στεγαστικών δανείων (€ εκατ.)

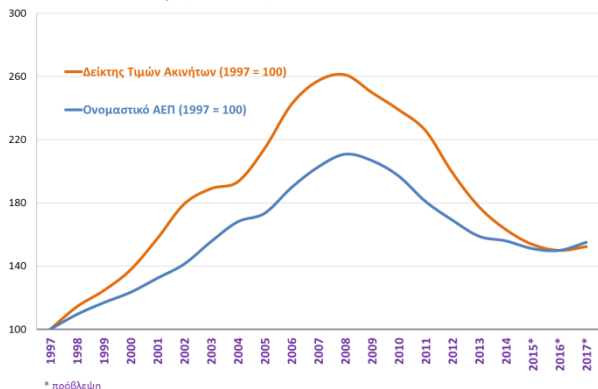

(€ εκατ.)	Δεκ-13	Δεκ-14	Δεκ-15
Υπόλοιπο στεγαστικών δαν.	70.055	69.408	67.593
Μηνιαία καθαρή ροή	-146	-102	-93
(%) 12μηνη μεταβολή	-3,3%	-3,0%	-3,5%

Συνεχίζεται η μείωση στο υπόλοιπο των στεγαστικών δανείων τον Δεκέμβριο του 2015, το οποίο περιορίστηκε στα €67,6 δισ. περίπου από €69,4 δισ. τον Δεκέμβριο του 2014.

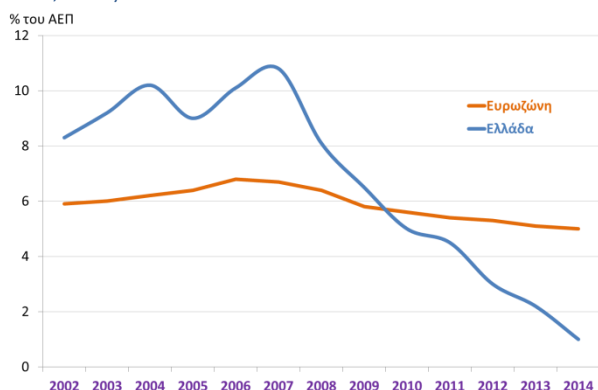
Αγορά ακινήτων

Τιμές ακινήτων και ονομαστικό ΑΕΠ
(ΕΛΣΤΑΤ και ΤτΕ, Γ' 3μηνο 2015)

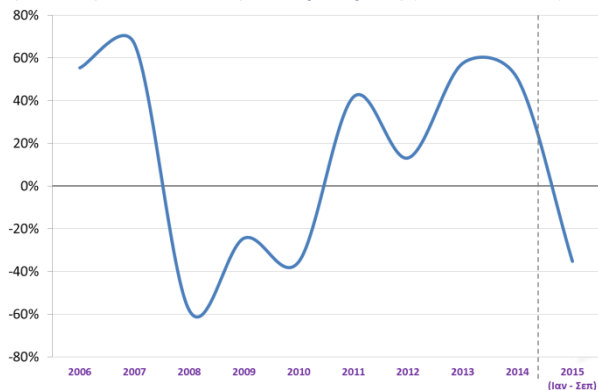
Έντονα πτωτικά κινούνται οι τιμές ακινήτων από το 2008 και μετά. Οι προβλέψεις για τα επόμενα έτη δείχνουν μια σταθεροποίηση.

Επενδύσεις σε κατοικίες, Ελλάδα και Ευρωζώνη
(Eurostat, 2014)

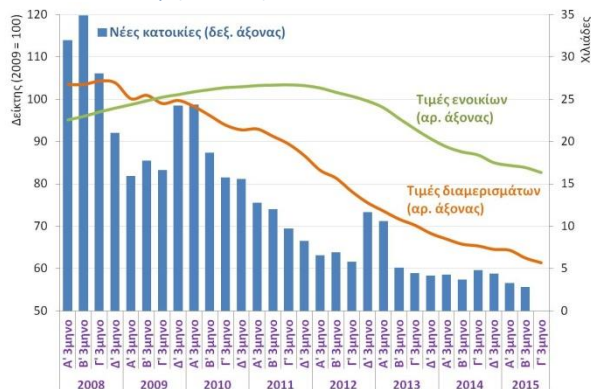
Οι επενδύσεις σε κατοικίες, ως ποσοστό του ΑΕΠ, έχουν μειωθεί στην Ελλάδα από 10,8% το 2007 σε μόλις 1% το 2014. Ηπιότερη μείωση παρουσιάζεται στον μέσο όρο της Ευρωζώνης.

Καθαρή εισροή κεφαλαίων από το εξωτερικό για την αγορά ακινήτων στην Ελλάδα - ετήσια % μεταβολή (ΤτΕ, Σεπ. 2015)

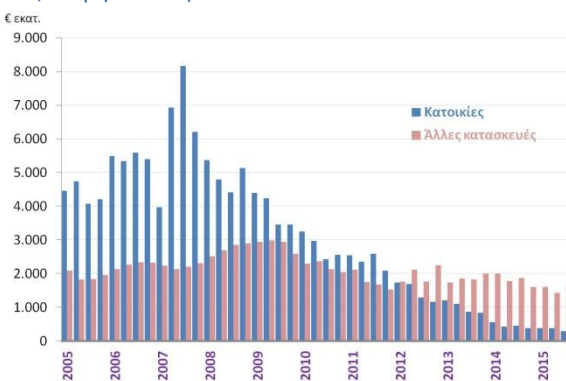
Μειωμένη κατά -35,2% εμφανίζεται το διάστημα Ιαν – Σεπ 2015 η εισροή ξένων κεφαλαίων για την αγορά ακινήτων στην Ελλάδα, έπειτα από θετική μεταβολή το 2014 (σύνολο έτους).

Νέες κατοικίες, τιμές και ενοίκια
(ΕΛΣΤΑΤ και ΤτΕ, Γ' 3μηνο 2015)

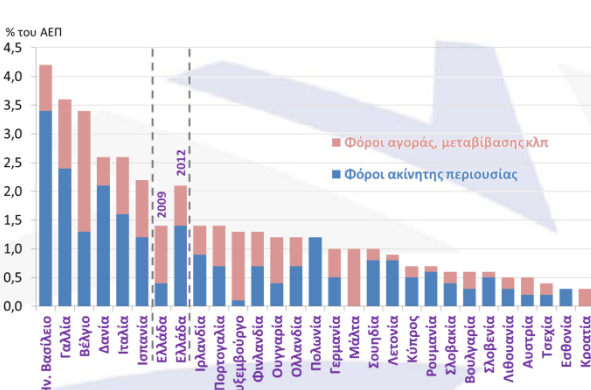
Οι τιμές ακινήτων κινούνται καθοδικά από το Α' 3μηνο του 2009, ενώ το Γ' 3μηνο του 2015 υποχωρούν κατά -6,1% σε σύγκριση με το αντίστοιχο 3μηνο πέρυσι. Ανάλογη είναι η εικόνα στις τιμές ενοικίων, ενώ ο αριθμός νέων κατοικιών έχει μειωθεί θεαματικά.

Επενδύσεις σε κατοικίες και λοιπές κατασκευές – τρέχουσες τιμές
(ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

Μέχρι το 2012 οι επενδύσεις σε κατοικίες αποτελούσαν το μεγαλύτερο μέρος των συνολικών επενδύσεων σε κατασκευές. Η εικόνα αυτή έχει αντιστραφεί τα τελευταία 3 χρόνια, έπειτα από τη θεαματική μείωση των επενδύσεων σε κατοικίες.

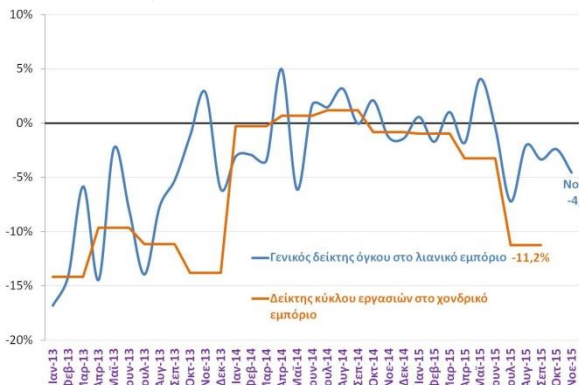
Φόροι στην περιουσία ως ποσοστό του ΑΕΠ
(Eurostat, 2012)

Σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ, η φορολογία ακινήτων στην Ελλάδα είναι ήδη από το 2012 αρκετά υψηλή ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Λιανικό Εμπόριο

Μεταβολές του δείκτη όγκου στο λιανικό εμπόριο (ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

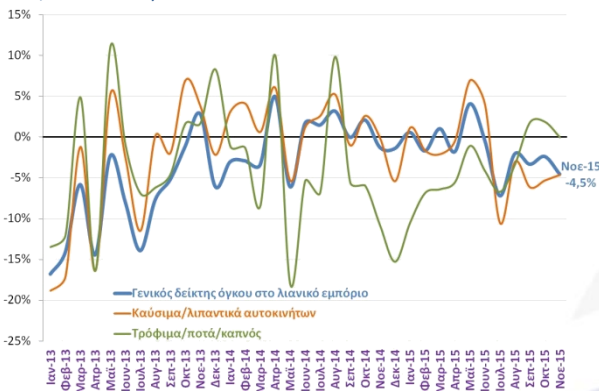
Πτωτικά κινήθηκαν οι λιανικές πωλήσεις τον Νοέμβριο του 2015, για 6ο συνεχόμενο μήνα (-4,5% και -3,5% χωρίς τα καύσιμα). Παρόλα αυτά οι επιχειρηματικές προσδοκίες στο λιανικό εμπόριο καταγράφουν βελτίωση από τον Νοέμβριο του 2015 έως και τον Ιανουάριο του 2016 και αποτελούν θετικά μηνύματα για την πορεία των λιανικών πωλήσεων τους επόμενους μήνες.

Δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο - % μεταβολή ανά κατηγορία καταστημάτων (ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

Κατά το διάστημα Ιαν - Νοε 2015 ο γενικός δείκτης όγκου παρουσιάζει μείωση -1,7%, ενώ ο γενικός δείκτης χωρίς τα καύσιμα υποχωρεί κατά -0,6%. Άνοδος σημειώνεται στην ένδυση/υπόδηση (+7,2%) και στα καταστήματα βιβλίων/χαρτικών/ειδών δώρων (+6,2%), τα οποία περιλαμβάνουν και την κατηγορία προϊόντων πληροφορικής/ηλεκτρονικών.

Μεταβολές του δείκτη όγκου σε βασικές κατηγορίες (ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

Στα ίδια επίπεδα με τον Νοέμβριο του 2014 κινήθηκαν οι πωλήσεις τροφίμων τον Νοέμβριο του 2015, ενώ πτωτικά κινείται ο δείκτης όγκου στα καύσιμα (-4,6%). Αντίθετα, άνοδο σημειώνουν οι πωλήσεις ένδυσης (+4,9%) και βιβλίων, χαρτικών, Η/Υ προϊόντων τηλεπικοινωνίας κλπ (+4,7%).

Μεταβολές του δείκτη κύκλου εργασιών στο λιανικό εμπόριο (ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

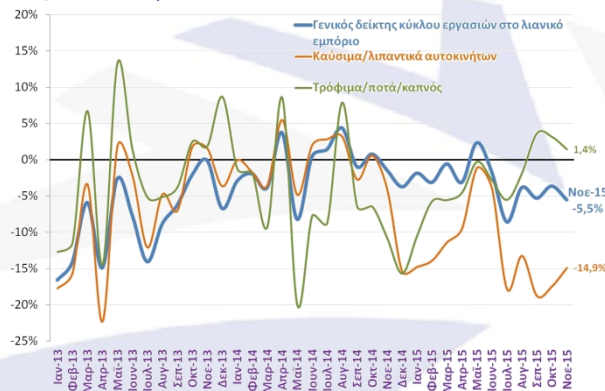
Ανάλογη πορεία με τον δείκτη όγκου ακολουθεί και ο δείκτης κύκλου εργασιών στο λιανικό εμπόριο με πτώση -5,5% τον Νοέμβριο του 2015.

Δείκτης κύκλου εργασιών στο λιανικό εμπόριο - % μεταβολή ανά κατηγορία καταστημάτων (ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

Σε τρέχουσες τιμές, κατά το διάστημα Ιαν - Νοε 2015 οι λιανικές πωλήσεις καταγράφουν μείωση -3,2%, ενώ χωρίς τα καύσιμα και τα λιανικά αυτοκινήτων η πτώση περιορίζεται στο -0,9%, λόγω της μείωσης των τιμών πετρελαίου.

Μεταβολές του δείκτη κύκλου εργασιών σε βασικές κατηγορίες (ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

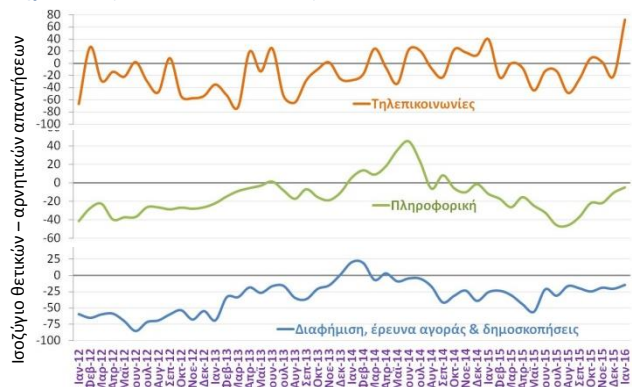

Ανάλογη εικόνα με τον δείκτη όγκου παρουσιάζει ο δείκτης κύκλου εργασιών, με την υποχώρηση των τιμών καυσίμων να επηρεάζει το ύψος των λιανικών πωλήσεων από το φθινόπωρο του 2014 και μετά.

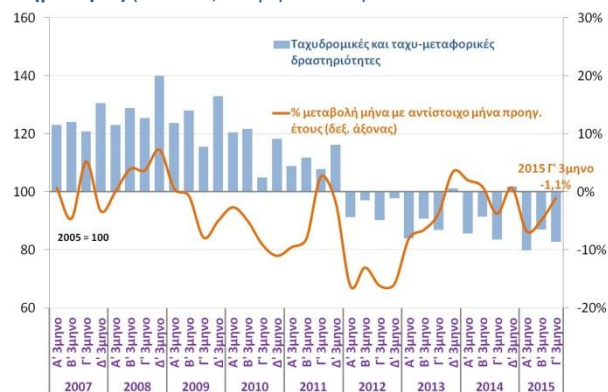
Υπηρεσίες

Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών σε επιμέρους κλάδους των υπηρεσιών (DG ECFIN, Ιαν. 2016)

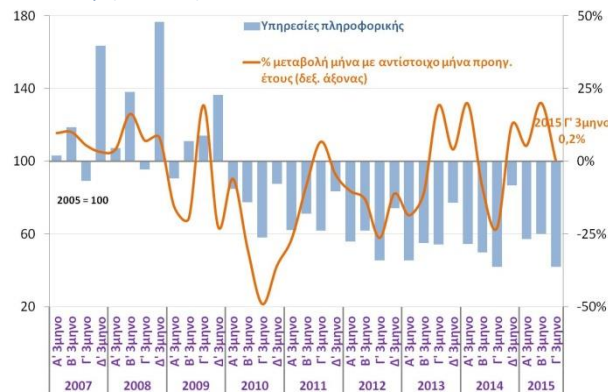
Σημαντική βελτίωση παρουσίασαν τον Ιανουάριο του 2016 οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις τηλεπικοινωνίες. Στην πληροφορική οι αρνητικές προσδοκίες εξομαλύνονται, ενώ στον κλάδο της διαφήμισης και έρευνας αγοράς το ισοζύγιο παραμένει αρνητικό χωρίς αξιόλογη μεταβολή.

Δείκτης κύκλου εργασιών στις ταχυδρομικές και ταχυ-μεταφορικές δραστηριότητες (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

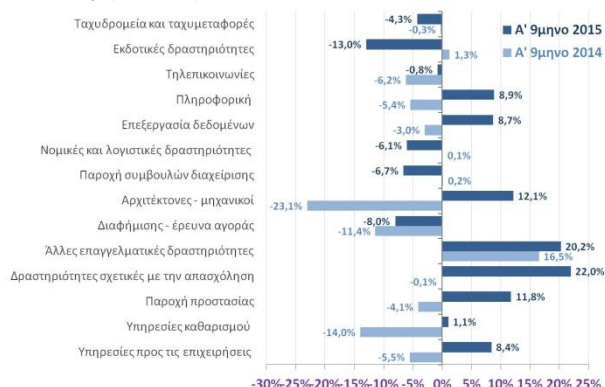
Από το Δ' 3μηνο του 2013 ο δείκτης κύκλου εργασιών στις ταχυδρομικές και ταχυ-μεταφορικές δραστηριότητες κινείται πτωτικά με μόνη εξαίρεση το Δ' 3μηνο του 2014. Το Γ' 3μηνο του 2015 η υποχώρηση περιορίστηκε στο -1,1%.

Δείκτης κύκλου εργασιών στις υπηρεσίες πληροφορικής (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

Έπειτα από τη σημαντική αύξηση το Β' 3μηνο του 2015 του δείκτη κύκλου εργασιών στον τομέα της πληροφορικής, το Γ' 3μηνο η μεταβολή σε σύγκριση με το αντίστοιχο 3μηνο του 2014 είναι οριακά θετική (+0,2%).

Δείκτης κύκλου εργασιών στον τομέα των υπηρεσιών (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

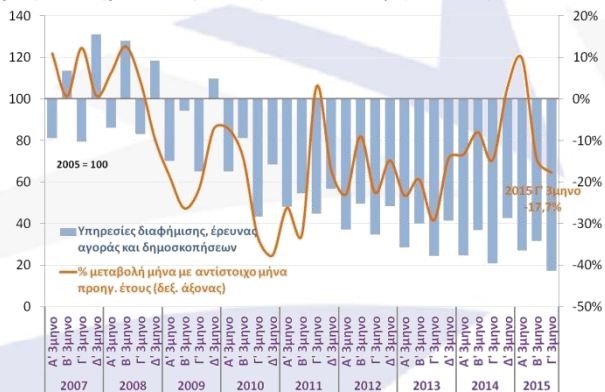
Μικτή εικόνα παρουσιάζει ο κύκλος εργασιών στον τομέα των υπηρεσιών το Γ' 3μηνο του 2015, με αρκετούς κλάδους να εμφανίζουν υποχώρηση αλλά και με κλάδους με αξιοσημείωτη άνοδο. Σε επίπεδο 9μήνου, ξεχωρίζουν οι δραστηριότητες σχετικές με την απασχόληση (+22%), οι αρχιτέκτονες/μηχανικοί (+12,1%), οι υπηρεσίες παροχής προστασίας (+11,8%) και οι υπηρεσίες πληροφορικής και επεξεργασίας δεδομένων (+9% περίπου).

Δείκτης κύκλου εργασιών στις υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

Πτωτική πορεία ακολουθεί ο δείκτης κύκλου εργασιών στις τηλεπικοινωνίες καθ' όλη τη διάρκεια του 2015, ενώ το Γ' 3μηνο του έτους η μείωση έφτασε στο -2,9%.

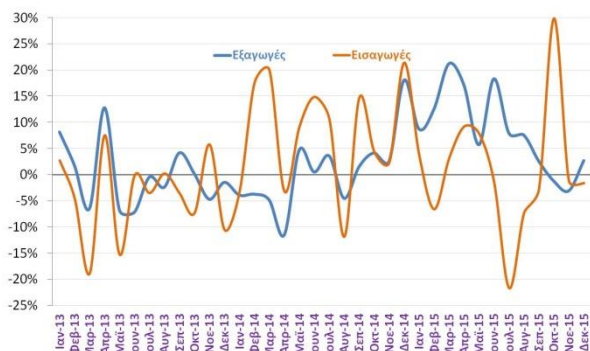
Δείκτης κύκλου εργασιών στις υπηρεσίες διαφήμισης, έρευνας αγοράς και δημοσκοπήσεων (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

Εντείνεται η υποχώρηση του κύκλου εργασιών στις υπηρεσίες διαφήμισης, έρευνας αγοράς και δημοσκοπήσεων το Γ' 3μηνο του 2015 (17,7%).

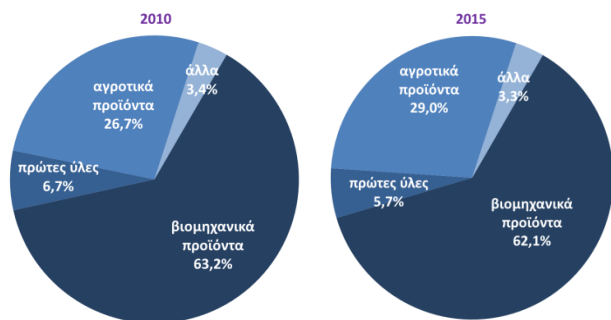
Εξαγωγές

Εξαγωγές χωρίς καύσιμα - % μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγούμενου έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Δεκ. 2015)

Μετά από υποχώρηση τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο, οι εξαγωγές αγαθών ανακάμπτουν τον Δεκέμβριο του 2015 (+2,7% εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών), παρουσιάζοντας αξιοσημείωτη άνοδο στο σύνολο του έτους (+8,2%).

Μερίδια εξαγωγών πλην καυσίμων (ΕΛΣΤΑΤ, Δεκ. 2015)

Το μεγαλύτερο μερίδιο στο σύνολο των εξαγωγών πλην καυσίμων κατέχουν διαχρονικά τα βιομηχανικά προϊόντα. Σε σύγκριση με το 2010, αύξηση καταγράφεται στο μερίδιο των αγροτικών προϊόντων και μικρή μείωση στο αντίστοιχο μερίδιο των πρώτων υλών.

Εξαγωγική επίδοση (ΤτΕ, Νοε. 2015)

	(€ δισ.)			Σύνολο			Ιαν - Νοε		
	2013	2014	%Δ	2014	2015	%Δ	2014	2015	%Δ
Εξαγωγές αγαθών & υπηρεσιών	54,9	57,8	5,3%	54,0	49,4	-8,4%			
Εξαγωγές αγαθών	26,9	26,8	-0,4%	24,7	22,7	-7,8%			
Καύσιμα	9,5	9,0	-5,3%	8,5	6,2	-26,7%			
Εξαγωγές πλην καυσίμων	17,4	17,7	1,7%	16,2	16,5	2,0%			
Εξαγωγές υπηρεσιών	28,0	31,1	11,1%	29,3	26,7	-8,8%			
Τουρισμός	12,2	13,4	9,8%	13,2	14,0	5,9%			
Μεταφορές	12,1	13,1	8,3%	12,0	9,3	-22,1%			
Άλλες υπηρεσίες	3,8	4,5	18,4%	4,2	3,4	-17,7%			

Κατά το διάστημα Ιαν - Νοε 2015, οι εισπράξεις από εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα 2%. Η μεταβολή αυτή σε συνδυασμό με την υποχώρηση των πληρωμών για εισαγωγές καυσίμων κατά 30% περίπου, αλλά και τις θετικές επιδόσεις του τουρισμού, συνέβαλλαν στην αντιστάθμιση κυρίως της υποχώρησης των εισπράξεων από τη ναυτιλία την περίοδο Ιουλ - Νοε 2015 κατά 50%, ύστερα από την επιβολή των capital controls.

Εξαγωγές ανά προορισμό (ΕΛΣΤΑΤ, Δεκ. 2015)

Συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών

	(€ εκατ.)			%Δ	
	2013	2014	2015	14/13	15/14
Ευρωπαϊκή Ένωση	12.818,1	13.103,4	13.952,3	2,2%	6,5%
Τρίτες χώρες	14.501,1	14.092,6	11.852,1	-2,8%	-15,9%
Σύνολο	27.319,2	27.196,0	25.804,4	-0,5%	-5,1%

Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών

	(€ εκατ.)			%Δ	
	2013	2014	2015	14/13	15/14
Ευρωπαϊκή Ένωση	10.718,4	10.907,8	12.009,3	1,8%	10,1%
Τρίτες χώρες	6.148,0	5.999,0	6.207,0	-2,4%	4,7%
Σύνολο	16.866,4	16.906,8	18.288,3	0,2%	8,2%

Η δυναμική των εξαγωγών (εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών) κυρίως τους πρώτους μήνες του 2015, έχει ως αποτέλεσμα την αύξησή τους κατά +8,2% στο σύνολο του έτους. Η μεταβολή αυτή αποδίδεται κυρίως στην αύξηση των εξαγωγών προς την ΕΕ (+10,1%) και δευτερευόντως στις τρίτες χώρες (+4,7%).

Αξία εξαγωγών ανά ομάδα προϊόντων (€ εκατ.) (ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Δεκ. 2015)

Ομάδες προϊόντων	Ιανουάριος - Δεκέμβριος			%Δ	
	2013	2014	2015	14/13	15/14
Αγροτικά προϊόντα	4.827,2	4.675,8	5.272,7	-3,1%	12,8%
Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	3.654,8	3.759,2	3.886,8	2,9%	3,4%
Ποτά - καπνός	591,9	594,0	667,1	0,4%	12,3%
Λάδια και λίπη ζωικά ή φυτικά	580,6	322,7	718,8	-44,4%	122,7%
Πρώτες ύλες	1.144,9	1.038,5	1.031,1	-9,3%	-0,7%
Καύσιμα	10.890,0	10.348,0	7.599,4	-5,0%	-26,6%
Βιομηχανικά προϊόντα	10.114,5	10.581,6	11.301,7	4,6%	6,8%
Χημικά	2.601,4	2.697,1	2.721,4	3,7%	0,9%
Βιομηχανικά είδη κατά Α' ύλη	3.741,6	3.784,2	4.135,7	1,1%	9,3%
Μηχανήματα	2.040,7	2.292,8	2.617,9	12,4%	14,2%
Διάφορα βιομηχανικά είδη	1.730,9	1.807,6	1.826,7	4,4%	1,1%
Άλλα	582,1	577,0	599,6	-0,9%	3,9%
Σύνολο	27.558,7	27.221,0	25.804,5	-1,2%	-5,2%
Σύνολο χωρίς καύσιμα	16.668,7	16.873,0	18.205,1	1,2%	7,9%
Πρόσθετη ανάλυση*:					
Μεταποιημένα προϊόντα εκ των οποίων: τρόφιμα/ποτά	12.862,5	13.100,3	13.814,1	1,8%	5,4%
Πρώτες ύλες & ακατέργαστα εκ των οποίων: αγροτικά	2.483,7	2.212,4	2.775,2	-10,9%	25,4%
	2.483,7	2.212,4	2.775,2	-10,9%	25,4%
	1.586,4	1.668,1	1.620,7	5,2%	-2,8%

* Στοιχεία Ιαν - Νοε

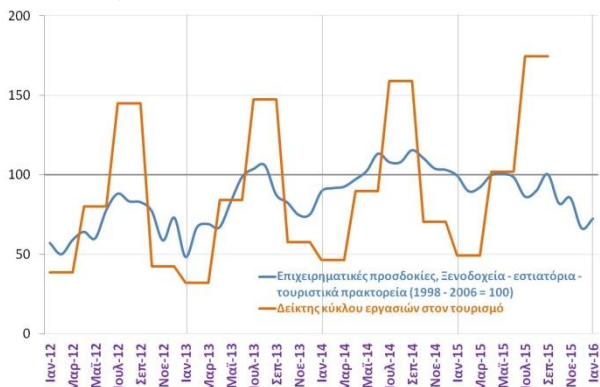
Τα 10 πιο εξαγωγίμα προϊόντα και οι 10 πρώτες αγορές το 2014 (Eurostat, 2014)

Προϊόν (Μερίδιο)	Χώρα (Μερίδιο)
1. Αλουμίνιο (4,3%)	1. Τουρκία (12,1%)
2. Φάρμακα (3,7%)	2. Ιταλία (9,1%)
3. Φρούτα νωπά ή αποξηραμένα (2,9%)	3. Γερμανία (6,6%)
4. Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατ/να (1,8%)	4. Βουλγαρία (5,2%)
5. Ψάρια νωπά ή κατεψυγμένα (1,7%)	5. Κύπρος (4,9%)
6. Χαλκός (1,5%)	6. Ην. Βασίλειο (3,6%)
7. Φρούτα παρασκευασμένα ή διατ/να (1,4%)	7. ΗΠΑ (3,0%)
8. Ασβέστης, τσιμέντο & έτοιμα υλικά κατ. (1,3%)	8. Σαουδική Αραβία (2,9%)
9. Τυρί και πηγμένο γάλα για τυρί (1,2%)	9. Αίγυπτος (2,8%)
10. Βαμβάκι (1,2%)	10. ΠΓΔΜ (2,6%)

Το αλουμίνιο, τα φάρμακα και τα τρόφιμα, κυρίως τα φρούτα και λαχανικά βρίσκονται στις πρώτες θέσεις της κατάταξης με τα πιο εξαγωγίμα προϊόντα. Η Τουρκία, η Ιταλία και η Γερμανία αποτελούν τις κυριότερες αγορές για τα ελληνικά προϊόντα.

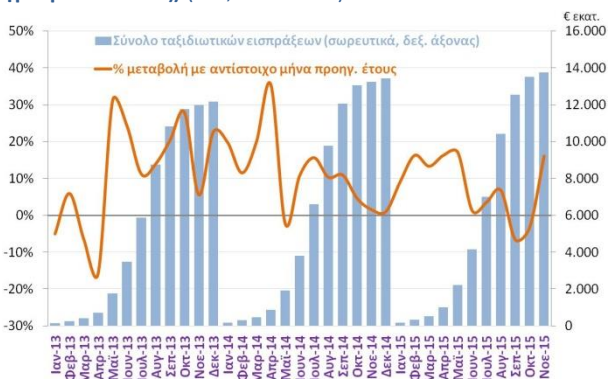
Τουρισμός

Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στον τουρισμό (IOBE, Ιαν. 2016)

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα ξενοδοχεία – εστιατόρια – τουριστικά πρακτορεία ανακάμπτουν τον Ιανουάριο του 2016, έπειτα από σημαντική πτώση τον προηγούμενο μήνα, αλλά παραμένουν σε επίπεδο χαμηλότερο από την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι.

Ταξιδιωτικές εισπράξεις (% μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγούμενου έτους) (ΤτΕ, Νοε. 2015)

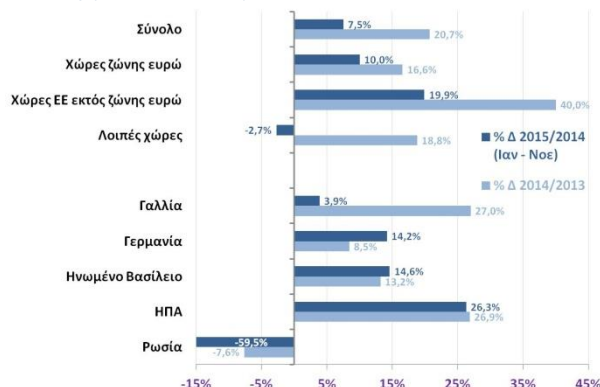
Παρά τη μείωση των αφίξεων (-4%) τον Νοέμβριο του 2015, οι ταξιδιωτικές εισπράξεις παρουσίασαν σημαντική άνοδο (+16%), λόγω της αύξησης στη μέση δαπάνη ανά ταξίδι (+22,6%). Κατά το διάστημα Ιαν-Νοε 2015, οι εισπράξεις ανήλθαν στα €14 δισ. περίπου, παρουσιάζοντας αύξηση 5,9%.

Μέση διάρκεια παραμονής ταξιδιωτών (αριθμός διανυκτερεύσεων) (ΤτΕ, Γ' 3μηνο 2015)

Καθοδική τάση διαμορφώνεται στον αριθμό των διανυκτερεύσεων μη κατοίκων στην Ελλάδα τα τρία τελευταία χρόνια. Το Γ' 3μηνο του 2015 η μέση διάρκεια παραμονής ταξιδιωτών ήταν 8 ημέρες, έναντι 8,3 ημερών το αντίστοιχο 3μηνο του 2014 και 8,7 ημερών το 2013.

Ταξιδιωτική κίνηση ανά χώρα (% μεταβολή του αριθμού ταξιδιωτών) (ΤτΕ, Νοε. 2015)

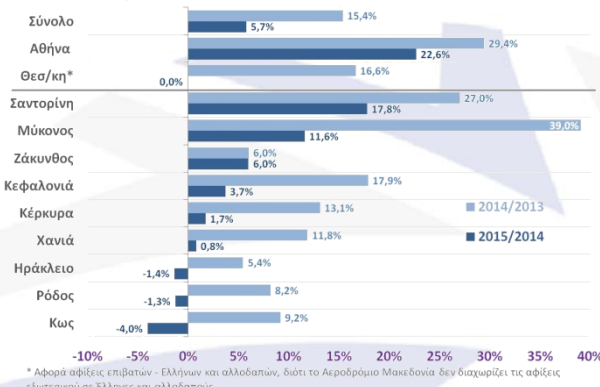
Κατά το διάστημα Ιαν – Νοε 2015 οι αφίξεις τουριστών ανήλθαν στις 23,1 εκατ., έναντι 21,5 εκατ. το αντίστοιχο διάστημα το 2014 (+7,5%). Ιδιαίτερα έντονη ήταν η αύξηση των αφίξεων από τις ΗΠΑ (+26,3%), το Ηνωμένο Βασίλειο (+14,6%) και τη Γερμανία (+14,2%).

Τουριστική κίνηση (χιλ. ταξιδιώτες ανά χώρα και % μεταβολή με αντίστοιχη περίοδο προηγούμενου έτους) (ΤτΕ, Νοε. 2015)

Σημαντική άνοδο παρουσιάζει το διάστημα Ιαν – Νοε 2015 ο αριθμός των αφίξεων από χώρες της ΕΕ εκτός της ζώνης του Ευρώ (+19,9%). Αντίθετα πτώση παρουσιάζουν οι αφίξεις από τις χώρες εκτός της ΕΕ (-2,7%), ιδίως από τη Ρωσία (-59,5%).

Διεθνείς τουριστικές αφίξεις στα κυριότερα αεροδρόμια (ΣΕΤΕ, Δεκ. 2015)

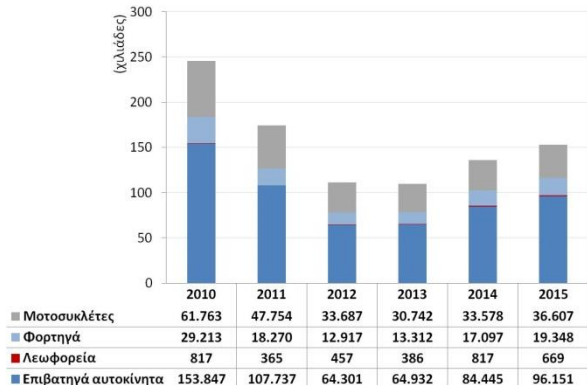
* Αφορά αφίξεις επιβατών - Ελλήνων και αλλοδαπών, διότι το Αεροδρόμιο Μακεδονία δεν διαχωρίζει τις αφίξεις εξωτερικού σε Έλληνες και αλλοδαπούς.

Αξιοσημείωτη άνοδο κατέγραψαν σε ετήσια βάση το 2015 οι διεθνείς αφίξεις στο αεροδρόμιο της Αθήνας (+22,6%). Στο σύνολο της χώρας οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις ανήλθαν στις 15,5 εκατ. παρουσιάζοντας αύξηση 5,7% σε σύγκριση με το 2014.

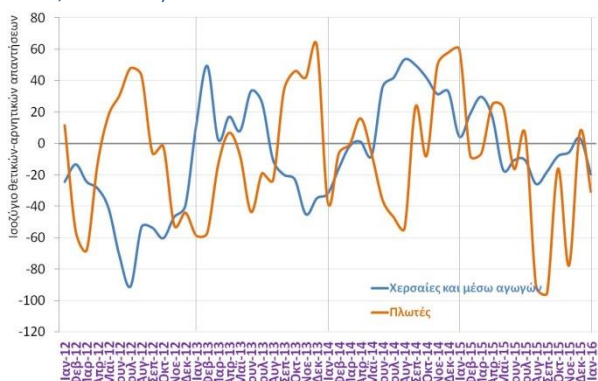
Μεταφορές

Χορήγηση αδειών κυκλοφορίας οχημάτων (ΕΛΣΤΑΤ, Δεκ. 2015)

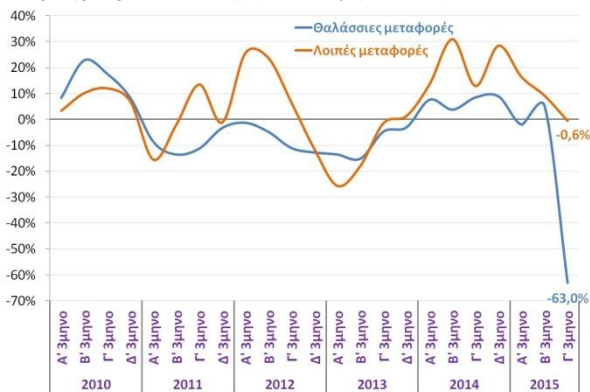
Αύξηση 7% σημείωσε ο αριθμός των αυτοκινήτων που κυκλοφόρησαν για πρώτη φορά τον Νοέμβριο του 2015. Συνολικά κατά το 2015 παρατηρείται άνοδος +13,5%, γεγονός στο οποίο συνέβαλε η αύξηση του τουρισμού.

Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκίων στον τομέα των μεταφορών (DG ECFIN, Ιαν. 2016)

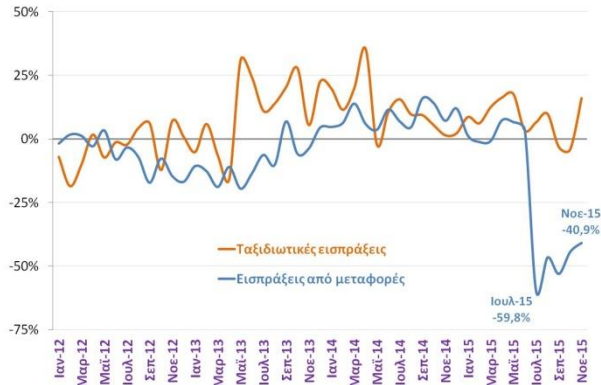
Η πτώση των εισπράξεων από θαλάσσιες μεταφορές από τον Ιούλιο του 2015 και μετά συνοδεύτηκε από ραγδαία επιδείνωση των επιχειρηματικών προσδοκίων τον Αύγουστο του 2015. Στη συνέχεια οι προσδοκίες σημείωσαν διόρθωση, ενώ τον Ιανουάριο του 2016 κινήθηκαν εκ νέου πτωτικά. Στις χερσαίες μεταφορές οι προσδοκίες παρουσιάζουν επίσης επιδείνωση.

Εισπράξεις από θαλάσσιες μεταφορές (% μεταβολή με αντίστοιχο 3μηνο προηγούμενου έτους) (ΤτΕ, Γ' 3μηνο 2015)

Οι εισπράξεις από θαλάσσιες μεταφορές σημειώνουν θεαματική πτώση το Γ' 3μηνο του 2015 (-63%), καταδεικνύοντας ότι σημαντικό μέρος αυτών παραμένει στο εξωτερικό λόγω της επιβολής των capital controls. Οι εισπράξεις από λοιπές μεταφορές σημείωσαν οριακή μεταβολή (-0,6%).

Εισπράξεις από μεταφορές (ΤτΕ, Νοε. 2015)

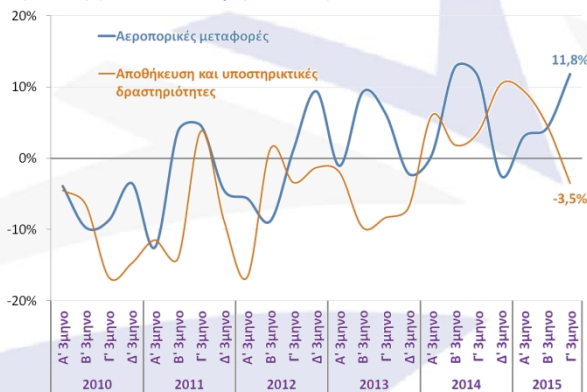
Οι εισπράξεις από μεταφορές από τον Ιούλιο του 2015 παρουσιάζουν ραγδαία πτώση (-40,9% τον Νοέμβριο), κυρίως λόγω της μείωσης των καθαρών εισπράξεων από υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών, καταδεικνύοντας ότι μεγάλο μέρος αυτών παραμένει στο εξωτερικό.

Δείκτης κύκλου εργασιών στον τομέα των μεταφορών (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

% ετήσια μεταβολή	Μέσος ετήσιος		Δείκτης 9μήνου	
	2013	2014	2014	2015
Χερσαίες και μέσω αγωγών	-4,0%	-4,4%	-3,7%	-5,4%
Πλωτές	-7,4%	-8,1%	-10,2%	-3,9%
Αεροπορικές	3,9%	7,1%	9,7%	7,6%
Αποθήκευση & υποστ/κές δραστ.	-7,0%	5,5%	3,7%	3,2%

Αύξηση σημείωσε το Γ' 3μηνο του 2015 ο δείκτης κύκλου εργασιών στις αεροπορικές μεταφορές (+11,8%), ενώ στις υπόλοιπες κατηγορίες σημειώθηκε πτώση, με τη μεγαλύτερη να καταγράφεται στις πλωτές μεταφορές (-7,5%).

Εξέλιξη του κύκλου εργασιών στις αεροπορικές μεταφορές και στην αποθήκευση (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2015)

Συνεχίζεται η αύξηση του κύκλου εργασιών στις αεροπορικές μεταφορές το Γ' 3μηνο του 2015 (+11,8%), ενώ στις δραστηριότητες αποθήκευσης η πορεία από τις αρχές του 2015 είναι καθοδική.

Ναυτιλία

Δύναμη του ελληνικού εμπορικού στόλου (αριθμός πλοίων) (ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

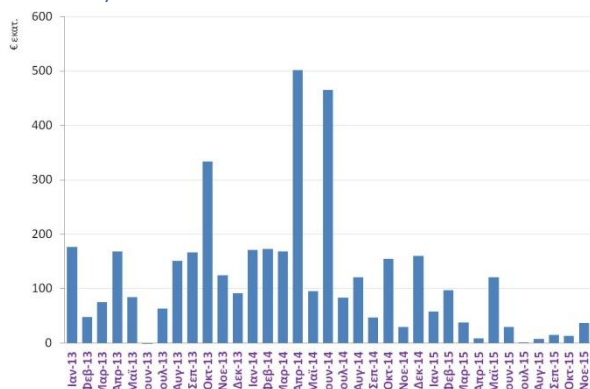
Μείωση κατά -1,3% σημείωσε η δύναμη του ελληνικού εμπορικού στόλου τον Νοέμβριο του 2015 σε σύγκριση με τον Νοέμβριο του 2014. Ο συνολικός αριθμός των εμπορικών πλοίων ανήλθε στα 1.834, εκ των οποίων 473 φορτηγά, 524 δεξαμενόπλοια, 603 επιβατηγά και 234 λοιπά πλοία.

Διακίνηση επιβατών στα ελληνικά λιμάνια (ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2015)

(Σε χιλ.)	Β' 3μηνο			% μεταβολή	
	2013	2014	2015	2014/2013	2015/2014
Επιβάτες εσωτερικού	8.910	9.345	9.337	4,9%	-0,1%
Επιβάτες εξωτερικού	350	380	435	8,4%	14,4%
Αποβιβασθέντες	196	205	237	4,5%	15,7%
Επιβιβασθέντες	155	175	198	13,3%	13,0%
Σύνολο	9.260	9.725	9.772	5,0%	0,5%

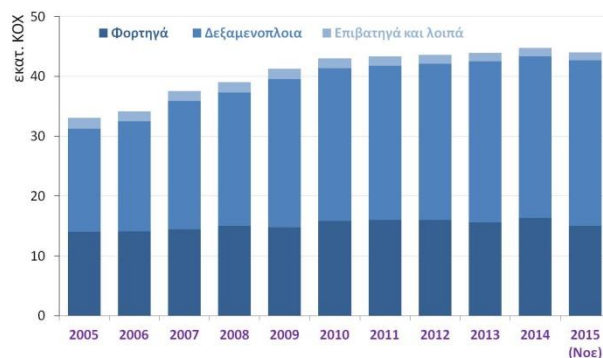
Αύξηση 0,5% παρουσίασε η συνολική διακίνηση επιβατών στα ελληνικά λιμάνια το Β' 3μηνο του 2015, έναντι αύξησης 5% που είχε σημειωθεί το αντίστοιχο 3μηνο του 2014.

Καθαρές εισαγωγές πλοίων (ΤτΕ, Νοε. 2015)

Σημαντικά μειωμένες εμφανίζονται οι καθαρές εισαγωγές πλοίων κατά το διάστημα Ιαν - Νοε 2015 (-78,8%), μετά τη μεγάλη αύξηση που σημειώθηκε το 2014 (+46,5%). Τον Νοέμβριο του 2015 ανήλθαν στα €36,8 εκατ.

Χωρητικότητα του ελληνικού εμπορικού στόλου (ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2015)

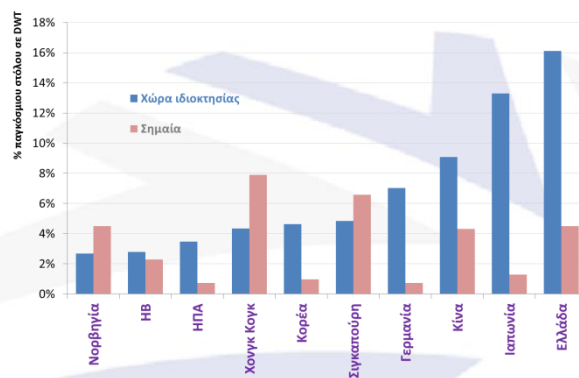
Η χωρητικότητα παρουσιάζει μείωση τον Νοέμβριο του 2015 για 4^ο συνεχόμενο μήνα, δημιουργώντας ανησυχία για τις μακροπρόθεσμες συνέπειες στη ναυτιλία από την επιβολή κεφαλαιακών ελέγχων και τη συζήτηση περί αλλαγής της φορολόγησης των ναυτιλιακών επιχειρήσεων.

Διακίνηση εμπορευμάτων στα ελληνικά λιμάνια (ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2015)

(Σε χιλ. τόνους)	Β' 3μηνο			% μεταβολή	
	2013	2014	2015	2014/2013	2015/2014
Εμπορεύματα εσωτερικού	7.793	8.220	8.099	5,5%	-1,5%
Εμπορεύματα εξωτερικού	25.124	26.693	24.895	6,2%	-6,7%
Εκφορτωθέντα	13.713	14.582	13.892	6,3%	-4,7%
Φορτωθέντα	11.411	12.111	11.003	6,1%	-9,1%
Σύνολο	32.916	34.913	32.994	6,1%	-5,5%

Η συνολική διακίνηση εμπορευμάτων στα ελληνικά λιμάνια μειώθηκε κατά -5,5% το Β' 3μηνο του 2015, έναντι αύξησης 6,1% που είχε σημειωθεί κατά την αντίστοιχη σύγκριση του 2014 προς το 2013.

Παγκόσμια θέση της ελληνικής ναυτιλίας (UNCTAD, 2015)

Στην πρώτη θέση παγκοσμίως εξακολουθεί να βρίσκεται η ελληνική ναυτιλία κατέχοντας το 16% του παγκόσμιου στόλου (σε DWT).

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435 δις 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δις 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δις 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δις** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δις	Ασφαλ. εισφορές € 2 δις	Φόρος επί κερδών € 1,6 δις

* Άθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Άθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh

B-1000 Bruxelles

T: +32 (02) 231 00 53

F: +32 (02) 732 35 70

E: main@sevbxl.be